

VANTAAN NICEHEARTS RY:N TYTTÖJEN TILAN TOI- MINNAN JA TIKKURILAN SEURAKUNNAN NUORISO- TYÖN VERTAILU TYTTÖJEN NÄKÖKULMASTA

Liisa Keskitalo ja Maija Korhonen

Opinnäytetyö, kevät 2015

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diakonisen sosiaalityön

suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakoni

TIIVISTELMÄ

Keskitalo, Liisa & Korhonen, Maija. Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilan toiminnan ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön vertailu tyttöjen näkökulmasta. Helsinki, Kevät 2015, 76 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus.

Opinnäytetyössä selvitettiin eroaako Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilan tekemä tyttötyö muusta Vantaalla tehtävästä nuorisotyöstä ja jos eroaa, niin millä tavalla. Vertailukohteeksi valikoitui Tikkurilan seurakunnan nuorisotyö.

Tutkimus oli luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen. Aineisto kerättiin teema-haastatteluilla Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilan sekä Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnan yhteydessä Vantaalla tammi-helmikuussa 2015. Haastattelut toteutettiin ryhmähaastatteluina 10–16-vuotiaille tytöille. Yhdessä ryhmässä tyttöjä oli 3–5 ja yhteensä haastatteluja tehtiin viisi kappaletta. Tutkimuksen aineiston analysointiin käytettiin teemoittelua.

Tutkimustuloksista käy ilmi, että eroista huolimatta Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilan toiminnalla ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnalla on myös yhtäläisyyksiä. Yhteistä oli ohjaajien kokeminen helposti lähestyttäviksi ja luotettaviksi, tilojen viihtyvänä kokeminen sekä kavereiden tärkeys toiminnassa. Eroja havaittiin siinä, kuinka vastakkaisen sukupuolen läsnäolo toiminnassa koettiin. Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnassa mukana olevat tytöt kokivat tärkeäksi sen, että mukana on molempien sukupuolten edustajia, kun taas Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilassa haastattelemamme tytöt kokivat tärkeäksi sen, että Tyttöjen Tilassa he saivat olla vain tyttöjen kesken. He kokivat, että poikien läsnäolo Tyttöjen Tilassa rajoittaisi heitä liikaa. Yhtäläisyytenä oli myös se, että tytöt kokivat ”oman” nuorisotilansa toiminnan itselleen riittäväksi eivätkä he myöskään olleet kovin tietoisia muusta Vantaan nuorisotoiminnasta.

Asiasanat: sukupuolisensitiivisyys, tyttötyö, nuorisotyö, Vantaan Nicehearts ry, seurakunnan nuorisotyö

ABSTRACT

Keskitalo, Liisa & Korhonen, Maija.

Comparison between Nicehearts of Vantaa and Evangelical Lutheran parish of Tikkurila from the girls' point of view. 76p., 2 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Spring 2015. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services + Deacon.

The aim of this thesis was to find out does the girl work in the Tyttöjen Tila of Nicehearts of Vantaa, Finland differ from other youth work done in Vantaa area and if it does, what are the differences. As a comparison the Evangelical Lutheran parish of Tikkurila was chosen.

The study was qualitative. The material of this study was collected by using focused interviews in Nicehearts of Vantaa and Evangelical Lutheran parish of Tikkurila youth work in January-February 2015. Interviews were done in groups to girls at the ages of 10 to 16. There were three to five girls in one group and in total there were five interviews. The gathered data was analyzed thematically.

According to the results of this study, despite the differences between Nicehearts of Vantaa and Evangelical Lutheran parish of Tikkurila there were also similarities. The similarities were the girls' experiences about the instructors and how they were easy to approach and reliable. Also the comfort of the facilities and importance of friends taking part in the organized activities were similarities. The major difference showed in the girls' attitude towards the presence of the opposite sex. The similarity between the Nicehearts of Vantaa and Evangelical Lutheran parish of Tikkurila was also that the girls felt that there was no reason to go anywhere else than their "own" place. Also the girls did not have information of other youth work in the city of Vantaa.

Keywords: girl work, youth work, gender sensitive, Nicehearts of Vantaa, youth work in parishes

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 SUKUPUOLISENSITIIVINEN TYTTÖTYÖ JA –TUTKIMUS	8
2.1 Sukupuoli.....	8
2.2 Sukupuolisensitiivisyys	10
2.3 Tyttötyö ja -tutkimus	11
2.3.1 Historiallista taustaa.....	12
2.3.2 Aikaisempia tutkimuksia.....	13
3 NUORISOTYÖ	16
3.1 Nuorisotyön historia Suomessa.....	16
3.2 Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö.....	18
3.3 Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyö	20
3.3.1 Kirkon nuorisotyön teologia.....	21
3.3.2 Kirkon nuorisotyö	23
3.3.3 Nuorisodiakonia	24
4 TASA-ARVON JA SUKUPUOLEN SUHDE	26
4.1 Tasa-arvo Suomessa	26
4.2 Tasa-arvo ja sukupuolten väliset erot	29
4.3 Yhteenveto	30
5 TUTKIMUKSEN TARVE JA AJANKOHTAISUUS.....	32
5.1 Tutkimuksen tarve	32
5.2 Tutkimuksen ajankohtaisuus	32
5.3 Tutkimuskysymykset	33
6 TUTKIMUSYMPÄRISTÖT	35
6.1 Vantaan Nicehearts ry	35
6.2 Tikkurilan seurakunta	39
7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	42
7.1 Tutkimuksen kohderyhmän kuvaus	42

7.2 Laadullinen tutkimus.....	44
7.2 Tutkimusaineiston keruu.....	44
7.3 Tutkimusaineistoin analysointi.....	47
8 TYTTÖJEN KOKEMUKSIA.....	49
8.1 Kokemuksia toiminnasta.....	49
8.2 Kokemuksia ohjaajista.....	51
8.3 Vastakkaisen sukupuolen kokeminen	53
8.4 Tilojen kokeminen	56
8.5 Suhtautuminen muuhun nuorisotoimintaan	58
9 POHDINTA	60
9.1 Tulosten tarkastelua	60
9.2 Johtopäätökset	62
9.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	64
9.4 Jatkotutkimusaiheita	65
9.5 Opinnäytetyöprosessi ja ammatillinen kasvu	66
LÄHTEET	68
LIITE 1: Teemahaastattelu.....	73
LIITE 2: Suostumus nuoren haastattelua varten	75

1 JOHDANTO

Nuorisotyössä sukupuolisensitiivisyydellä tarkoitetaan herkkyyttä huomioida erilaiset sukupuolen tuomat vaikutukset nuoren kasvaessa. Sukupuolisensitiivisessä tyttötyössä tuetaan tyttöjen kasvua oman näköiseen naiseuteensa erilaisien mallien sekä vaihtoehtojen joukosta. Sukupuolisuuden ja oman sukupuoli-identiteetin pohtiminen on merkittävä asia, johon nuori tarvitsee tukea ja tilaa. (Suomen Setlementtiliitto ry i.a.)

Tyttötyö on toimintaa, jossa huomioidaan tyttöjen tarpeet sekä erityiskysymykset ja ne kehityksen ominaispiirteet, jotka yhdistävät tyttöjä. Samalla nousevat esiin myös tyttöjen väliset erot sekä erilaiset tavat olla tyttö. (Suomen Setlementtiliitto ry i.a.) Ensimmäisten tyttötyötä käsittelevien opinnäytetöiden valmistuttua 1980-luvun lopulla yleistyi tyttötutkimus Suomessa. Tyttötutkimus on tutkimussuuntauksena monitieteinen ja se keskittyy eri-ikäisten tyttöjen tutkimiseen hyödyntämällä naistutkimuksesta tuttuja teorioita sekä metodisia pohdintoja. Sukupuoli on tyttötutkimuksen keskeinen tutkimusta ohjaava analyttinen perusta. (Ojanen 2011, 10.)

Tässä opinnäytetyössä vertailemme Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilan toimintaa Tikkurilan seurakunnan nuorisotyöntoimintaan. Idea työhön on lähtöisin Vantaan Nicehearts ry:n työntekijöiltä Sanna Heikkinen-Velicanilta sekä Johanna Sjöholmilta. Heidän toiveenaan oli saada tietoa siitä, eroaako Tyttöjen Tilan toiminta muusta Vantaalla tehdystä nuorisotyöstä ja jos eroaa, niin miten. Vertailukohteeksi valikoitui lopulta Tikkurilan seurakunnan nuorisotyö.

Vertailua lähdimme toteuttamaan haastattelemalla tyttöryhmiä teemahaastattelurungon avulla molemmissa tutkimusympäristöissä. Yhteensä haastattelimme neljää tyttöryhmää, kaksi ryhmää kummastakin tutkimusympäristöstä. Tytöt olivat iältään 10–16-vuotiaita. Haastattelimme myös ohjaajia, saadaksemme tarkempaa kuvaa tutkimusympäristöjemme toiminnasta. Haastateltavina olivat Sanna Heikkinen-Velican Vantaan Nicehearts ry:stä sekä Mika Ijäs Tikkurilan seurakunnan nuorisotyöstä.

Työ etenee siten, että aluksi perehdymme teoriaan työn taustalla. Sen jälkeen esittelemme tutkimusympäristömme sekä kerromme, kuinka toteutimme tutkimuksen. Lopuksi esittelemme tutkimustulokset ja johtopäätöksemme niistä sekä pohdimme tuloksia ja omaa ammatillista kasvuamme opinnäytetyöprosessin aikana.

2 SUKUPUOLISENSITIIVINEN TYTTÖTYÖ JA –TUTKIMUS

2.1 Sukupuoli

Sukupuoli on moninainen ominaisuus ihmisessä ja jokaisella on oma tapansa kokea sukupuoli. Suurin osa ihmisistä mieltää itsensä naiseksi tai mieheksi, jotkut kokevat olevansa sekä miehiä, että naisia, ja jotkut taas eivät tunne kuuluvansa mihinkään näistä kategorioista. On myös ihmisiä, joilla ei ole ollenkaan kokemusta sukupuolesta, eli he ovat sukupuolettomia. (Seta ry i.a.a.)

Ihmisen oma seksuaalinen identiteetti on itsemäärittelykysymys (Seta ry i.a.b). Sukupuolikäsitys ja siihen liittyvät roolimallit ovat kulttuurisidonnaisia. Ymmärrämme sukupuolen yleensä kaksijakoisena mies-nainen -määrittelynä. Tämän takia määrittelyn ulkopuolelle jäävätkin ne ihmiset, joille mies-nainen -jako on liian kapea. (Ihmisoikeudet.net 2013.)

Leena-Maija Rossi (2010, 21) puolestaan toteaa, että sukupuoli nähdään kulttuurisena ja sosiaalisena ilmiönä, mutta se ei tarkoita sitä, ettei sukupuolta nähtäisi myös ruumiillisena ominaisuutena. Voidaan ennemminkin ajatella, että sukupuoli on jonkinlainen ymmärryksen kehikko, joka vaikuttaa yhteiskunnallisiin ja kulttuuriin merkityksiin, joita ihmiset antavat ruumille, ruumiinosalle ja ruumiillisille tyyleille. Voidaankin kysyä, miksi tiettyjen fyysisten piirteiden kautta kategorisoidaan ihmisiä.

Sukupuolen ilmaisu tarkoittaa sitä, miten ihminen ilmaisee muille ihmisille mihin sukupuoleen hän kuuluu, eli ihmisten yksilöllisiä tapoja toimia ja käyttäytyä.. Kun lapsi ei ilmaise itseään niin kuin olemme tottuneet, sitä kutsutaan sukupuolen ilmaisun epätyypillisyydeksi. Poikien leikkeihin mieltuneistä tytöistä käytetään nimitystä poikatyttö, kun taas tyttömäisiin asioihin mieltuneistä pojista tyttöpoika. (Huuska 2011, 223, 225; Huuska & Karvinen 2012, 33.)

Sukupuoliristiriidasta puhutaan, kun lapsi ei koe hänen sukupuoltaan omakseen. Lapsi saattaa toivoa hyvin vahvasti, että voisi muuttaa sukupuolensa sii-

hen minkä hän kokee omaa kokemustaan vastaavaksi. Sukupuoliristiriidan olemassaolo ei katoa asiaa kieltämällä eikä korostamalla lapsen syntymässä määriteltä sukupuolta. Lapsi ei osaa hävetä tai piilottaa omia tuntemuksiaan ja kokemukset ovat lapselle luonnollisia. On lapsen kasvuympäristöstä kiinni kuinka hän saa tilaa sukupuolikokemuksilleen. Kuitenkin viimeistään koulussa lapsi joutuu sopeutumaan perinteiseen tyttö-poika -jakoon. (Ihmisoikeus.net 2013; Huuska 2011, 227.)

Suomen väestöluokitukseen sisältyvät kohdat sukupuolen luokitteluksi ovat mies, nainen, määrittelemättä ja tuntematon. ”Määrittelemättä”-luokitus pitää periaatteessa sisällään mahdollisuuden sukupuolelle, jonka määritteleminen mieheksi tai naiseksi on mahdotonta. Käytännössä kuitenkin tätä ei yleisesti käytetä. ”Määrittelemättä” ja ”tuntematon” kategoriat eivät myöskään tarkoita transseksuaaleja eivätkä niitä henkilöitä, jotka haluavat määritellä sukupuolensa tilannesidonnaisesti. (Kinnunen 2001, 39.)

Timo Purjon (2012, 64, 73) mukaan sukupuoli on ihmisiä erilaistavista tekijöistä alkuperäisin. Muut eroavaisuudet ovat muodostuneet ihmiskunnan kasvaessa ja sen erilaatuisen eriytymisen ohella. Tästä syystä hänen mukaansa sukupuolella on siis erityinen merkitys ihmisyydessä. Vaikka sukupuoli onkin vain yksi ihmisen olemassaoloa määrittävistä tekijöistä, on se jo sellaisenaan hyvin merkityksellinen.

Puhuttu kielemmekin vaikuttaa siihen, miten käsitämme sukupuolen. Sukupuolen käsitteen muodostumiseen vaikuttavat kielelliset ja kieliopilliset ympäristöt, mutta myös kielten vaikutuksilla toisiinsa on merkitystä. Suomen kielessä sukupuolta kuvaavilla sanoilla ei ole kieliopillista ”sukua” eikä sukupuolittain erottavia persoonapronomineja kuin esimerkiksi romaanisissa kielissä. Englannin ja ruotsin kielessä inhimillistä toimijaa kuvaava sana muuttuu sukupuolittuneeksi silloin, kun henkilöstä puhutaan kolmannessa persoonassa. Ranskan kielessä taas substantiivit ovat joko maskuliineja tai feminiinejä. Englanninkielessä ja ranskankielessä samalla sanalla sex (eng.) ja sexe (ranska) viitataan sukupuoleen, seksuaalisuuteen ja seksiin. (Rossi 2010, 22.)

Länsimaisessa kulttuurissa sukupuolen ymmärtäminen samanlaisiksi tai erilaisiksi on vaihdellut eri aikakausina. Suomeen keskustelu sukupuolen rooleista saapui 1960-luvun puolivälissä. Ruotsissa keskustelua oli käyty jo 1950-luvulta. Yleisesti hahmotamme sukupuolta ja seksuaalisuutta vastakkainasettelun kautta. Arkielämässä tulee jatkuvasti vastaan sanonta ”vastakkaisen sukupuolen edustaja” ja homoseksuaalisuus on pitkään nähty poikkeavana. Vastakkainasetteluun on haettu perusteluja fyysisistä eroista, mutta sitä on myös problematisoitu. Artikkelissaan Rossi tuo esiin, kuin filosofi Judith Butler ja biologi sekä tieteenhistoriantutkija Anne Fausto-Sterling ovat pyrkineet nostamaan esille jyrkän kaksijakoisen ja sukupuolta yhdenmukaistavan sukupuolikäsityksen hankaluutta. (Rossi 2010, 13, 26.)

2.2 Sukupuolisensitiivisyys

Sukupuolisensitiivisyys tarkoittaa herkkyyttä sukupuolen erilaisten vaikutusten huomioimiseksi nuorten kasvaessa. Sukupuolisensitiivisessä tyttö- ja poikatyössä erilaisia tyttöinä ja poikana olemisen tapoja tunnistetaan. Toisaalta sukupuolisensitiivisessä työotteessa sukupuolittuneita käyttäytymismalleja sekä sukupuolirooleja pyritään purkamaan, avaamaan ja laajentamaan. (Suomen Setlementtiliitto ry i.a.)

Sukupuolisensitiivisyys on kykyä tunnistaa, että eri sukupuolet eroavat esimerkiksi tarpeissa ja viestintätavoissa. Se on myös kykyä kuunnella ja havainnoida miesten ja naisten erilaisuutta eri konteksteissa ja niiden arvojen ja asenteiden tunnistamista ja näkyväksi tekemistä, joita sukupuoleen yleensä liitetään. Sen on nähty olevan tie todelliselle sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumiselle. (Anttonen 2007, 11.) Sukupuolisensitiivisyys on taitoa ottaa huomioon sukupuoli biologisen näkökulman lisäksi sosiaalisen ja kulttuurisen määrittelyn näkökulmista (Ylitapio-Mäntylä 2012, 26).

Suomalainen yhteiskunta jakaa kaikki ihmiset joko tyttöihin tai poikiin. Monille ihmisille tällainen jaottelu ei kuitenkaan ole sopiva. Moninaisen sukupuolisuuden huomioiminen on sukupuolisensitiivistä ja se liittyy tasa-arvoon. Tyttöjen ja

poikien moninaisuus tulisi ottaa huomioon ja nähdä persoona muutenkin kuin pelkän sukupuolen kautta. Huomioon on myös otettava se, ettei kaikilla ihmisillä ole sukupuolta ollenkaan tai heidän kehonsa ei määritä sitä minkä sukupuolen hän kokee itselleen oikeaksi. (Huuska & Karvinen 2012, 34.)

Varpu Punnonen (2008, 521) on määritellyt sukupuolisensitiivisen lähestymistavan tarkoittavan sitä, että sukupuolen vaikutus yksilön elämään sekä niihin ratkaisuihin joita hän elämässään tekee, tunnistetaan. Kyseessä ei kuitenkaan ole niiden käytösmallien vahvistaminen, joita pidetään luontaisina kullekin sukupuolelle, vaan niiden tekeminen näkyväksi. Sukupuolisensitiivisyys viittaa siihen, että yhteiskunnan asettamista odotuksista, joita kohdistuu sekä miehiin että naisiin, ollaan tietoisia. Näiden odotusten tunnistamisen ja tiedostamisen jälkeen voidaan moninaisuutta sekä useampia vaihtoehtoja molemmille sukupuolille ryhtyä muuttamaan sallivampaan suuntaan.

2.3 Tyttötyö ja -tutkimus

Tyttötutkimus on monitieteinen tutkimussuuntaus. Siinä keskitytään eri-ikäisten tyttöjen tutkimukseen käyttämällä apuna feministisiä metodologioita eli naistutkimuksesta tuttuja teorioita ja metodisia pohdintoja. Suomessa tyttötutkimus on yleistynyt 1980-luvun loppua kohden. Silloin ilmestyivät ensimmäiset opinnäytteet, joissa keskityttiin tyttöihin. Tyttötutkimus voidaan sijoittaa nuorisotutkimuksen, lapsuudentutkimuksen sekä naistutkimuksen rajapinnoille. Tästä huolimatta, että nämä tutkimusalat ovat niin lähellä toisiaan, on perusteltua tarkastella tyttötutkimusta omana tutkimuskenttänä, jollaiseksi se on vakiintunut useilla humanistis-yhteiskuntatieteellisillä aloilla. (Ojanen 2011, 10.)

Sekä nuoruuden että lapsuuden tutkimus sisältyvät tyttötutkimukseen. Usein kuitenkin nuorisotutkimus sekä lapsuuden tutkimus ovat usein sukupuolisokeaa. Molemmissa toki tutkitaan nuoruuden ja lapsuuden ilmiöitä myös teoretisoimalla sukupuolta, mutta tyttötutkimuksessa keskeinen tutkimusta ohjaava analyttinen ankkuri on sukupuoli. (Ojanen 2011, 10.)

Kysymyksenasettelut tyttötutkimuksessa muistuttavat usein niitä tyypillisiä tapoja, joilla naistutkimuksessa tarkastellaan kulttuurisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä. Näin ollen tyttötutkimusta voisikin siis luonnehtia naistutkimuksen pikkusiskoksi tai tyttäreksi. Sekä tyttötutkimus että naistutkimus ovat molemmat muotoutuneet rinnan kullekin ajalle tyypillisten feminismien kanssa ja keskusteluttaneet niitä. (Ojanen 2011, 10–11.)

Tyttötutkimus keskittyy sukupuolen lisäksi myös iän tutkimiseen. Tytön sosiaalista paikkaa ja sukupuolen rakentumista määrittävistä tekijöistä ikä on yksi merkittävimpiä. Ikätutkimuksella onkin merkittävä rooli tyttötutkimuksessa, vaikka tutkimuksissa määritellään harvoin tarkkaa tyttöikää. Rajausta tutkittavalle kohteelle ei siis tehdä kovin tarkkarajaisesti iän perusteella. Tytöksi voidaan siis määritellä myös henkilöitä, jotka jossakin toisessa kuin tutkimuksen kontekstissa voitaisiin nimetä pikemminkin nuoriksi naisiksi. (Ojanen 2011, 11.)

Tyttötyö on toimintaa, jossa tyttöjen tarpeiden lisäksi huomioidaan myös erityiskysymykset sekä ne kehityksen ominaispiirteet, jotka yhdistävät tyttöjä. Samalla nostetaan esille myös erilaisia tapoja olla tyttö sekä tyttöjen välisiä eroja. Sukupuolisensitiivisessä tyttötyössä tyttöjä tuetaan pohtimaan ja löytämään omannäköinen naiseutensa monien erilaisten mallien sekä vaihtoehtojen joukosta. On merkittävä asia pohtia sukupuolisuutta ja omaa sukupuoli-identiteettiään. Siinä lapsi ja nuori tarvitsee tukea ja tilaa. (Suomen Setlementtiliitto ry i.a.)

2.3.1 Historiallista taustaa

Tyttötutkimus vakiintui Suomessa 1980-luvulla ja on nyt useilla humanistisilla, yhteiskunnallisilla ja kasvatustieteellisillä aloilla poikkitieteellinen tutkimussuuntaus. Tyttötutkimus on feminististä tutkimusta ja voisi sanoa, että tyttötutkimus on naistutkimuksen ”pikkusisko”. Apuna tyttötutkimuksessa käytetään sukupuolentutkimuksesta tuttuja metodeja ja kysymyksenasetteluja. Tyttötutkimuksella voidaan tutkia eri-ikäisiä tyttöjä. Suomalainen tyttötutkimus käy keskustelua anglosaksisen ja pohjoismaisen tyttötutkimuksen kanssa. (Ojanen 2008, 1; Ojanen 2010, 123.)

Kun tyttötutkimusta alettiin tehdä 1980-luvulla, sitä tutkivat pääasiassa sosiologit. Termi tyttötutkimus onkin perua sosiologien tyttötutkimuksista. Se juontaa juurensa 1970-luvun nuorisotutkimukseen ja erityisesti brittiläiseen Birminghamin kulttuurintutkimuksen koulukuntaan. Juuri Birminghamin koulukunnan tutkijat Angela McRobbie ja Jenny Garber alkoivat kiinnittää huomiota tyttöjen omien kulttuurien tutkimiseen. Tällöinen nuorisotutkimus oli keskittynyt poikien tutkimiseen. Sukupuolinäkökulmaa soveltavaa lasten ja nuorten tutkimusta oli tehty jonkun verran jo esimerkiksi Ruotsissa sosiologien keskuudessa, olivat McRobbie ja Garber ensimmäisiä, jotka järjestelmällisesti keskittyivät tyttöjen tutkimiseen. Suomessa ilmestyivät tyttötutkimusta käsittelevät kirjat ”Letit liehumaan” vuonna 1992 ja ”Tulkintoja tytöistä” vuonna 2002 sosiologien toimittamina. Ensimmäinen tutkimuksista käsittelee tyttöjen kamppailua postmodernissa yhteiskunnassa esiintyvien vaatimusten kanssa. Jälkimmäisen näkökulma on tyttöjen keskinäisissä eroissa, esimerkiksi millaista on somalityttöjen arki Suomessa. (Ojanen 2008, 1–2; Ojanen 2010, 123.)

Nykyaikainen tyttötutkimus painottaa tyttökulttuurin tutkimiseen, tyttöjen välisiin eroihin, millaisia kulttuurisia tiloja he luovat ja mikä on tilojen merkitys siellä käyville tytöille. Nykyisessä tutkimuksessa halutaan pois 1990-luvulla vallinneesta yhtenäisestä tyttökuvasta, joka on lähtöisin naistutkimuksessa samaan aikaan yleistyneestä käsityksestä naisten moninaisuudesta. (Ojanen 2008, 1; Ojanen 2010, 123–124.)

2.3.2 Aikaisempia tutkimuksia

Yksi suomalainen tyttötutkimus on Veronika Honkasalon vuonna 2011 tekemä väitöstutkimus Tyttöjen kesken – Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Tutkimuksen keskiössä on monikulttuuristumisen tuoma haaste, joka on laittanut nuorisotyön parissa työskentelevät pohtimaan kysymyksiä liittyen työnsä sisältöön, arvopohjaan ja tavoitteisiin. Erityisellä tavalla monikulttuuriset kysymykset ovat linkittyneinä tyttöjen asemaan ja sukupuoliseen tasa-arvoon. Honkasalo kysyykin tutkimuksessaan, missä kontekstissa nuorisotyös-

sä neuvotellaan monikulttuurisuudesta ja miten ne suhtautuvat yhteydessä sukupuoliin. (Honkasalo 2011, 260.)

Tutkimus keskittyy siihen, kuinka nuorisotyöntekijät määrittelevät ja käyttävät monikulttuurisuuden sekä sukupuolisen tasa-arvon käsitteitä. Motivaationa työllä on etsiä tyypillisiä tapoja monikulttuurisuuden, tasa-arvon ja tyttöjen aseman käsittelemiseksi nuorisotyössä. Nuorisotyöntekijöiden mielipiteiden rinnalla kulkevat tyttöjen omat mielipiteet. Heiltä on kysytty muun muassa erilaisista toimijuuden tiloista ja tilanteista, joita heille on tarjolla harrastustoiminnoissa sekä nuorisotyössä. Tutkimuksen aineisto on koostettu tyttöjen ja nuorisotyöntekijöiden haastatteluista sekä etnografisesta kenttätutkimuksesta, jossa maahanmuuttaja-taustaisille tytöille tarkoitettuja nuorisotyön toimintoja on seurattu niin kunnallisissa kuin järjestöjen järjestämässä nuorisotyössä. (Honkasalo 2011, 260–261.)

Honkasalon tutkimus tuo esille sen, kuinka monikulttuuriset kysymykset ovat nuorisotyön kentälle tehneet sukupuolten tasa-arvosta entistä näkyvämpää. Se tuo samalla esille myös sen, kuinka sukupuolisensitiivisen nuorisotyön katsotaan koskevan ennen kaikkea tyttöjä. Kuitenkin useissa tutkimuksissa tasa-arvon edistämisen edellytykseksi on huomioitu myös poikien huomioimisen olevan tarpeen sekä sen, että tasa-arvoon liittyvät toimintatavat liitetään koskemaan kaikkia nuorisotyössä. (Honkasalo 2011, 261.)

Reetta Syrjäkari (2013, 1) on tehnyt pro gradu -tutkielmansa otsikolla Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö tyttöjen kokemuksina. Hän perehtyy työssään tavoitteelliseen ohjattuun sukupuolisensitiiviseen nuorisotyöhön, joka on tytöille suunnattua. Tutkimuksessa on selvitetty tyttöjen kokemuksia sukupuolisensitiivisestä nuorisotyöstä, toisin sanoen tyttötyöstä. Kiinnostuksensa hän on kohdistanut sille, kuinka tyttötyöhön osallistuminen on tukenut tyttöjä voimaantumisen prosessissa. Aineistona tutkimuksessa on kirjallisuuden lisäksi Syrjäkarin keräämä tutkimusaineisto Oulun Tyttöjen Talolta.

Tutkimus siis selvittää, minkälaiset tekijät tytöt kokevat merkityksellisiksi voimaantumisessaan ja se on toteutettu teemahaastatteluina Oulun Tyttöjen Talolla. Haastateltavat olivat tyttöjä, jotka olivat iältään 19–26-vuotiaita. Pääteemana

haastatteluissa olivat tyttöjen syyt heidän saapumisekseen Tyttöjen Talolle. (Syrjäkari 2013, 31.)

Syrjäkarin (2013, 74–75) tutkimuksessa käy ilmi Tyttöjen Talon merkityksellisyys tytöille poikavapaana alueena, jossa on helppo keskustella myös arkaluontoisemmista aiheista. Tytöt kokivat tällaisen ympäristön vapauttavaksi sekä keskustelujen että käyttäytymisensä osalta. Myös vertaisuus nousi tutkimuksessa esiin merkittävänä kokemuksena voimaantumisen kannalta.

Opinnäytetyössään tyttötyötä ovat käsitelleet myös Heli Lehto ja Eeva Lauri. Vuonna 2010 valmistuneessa opinnäytetyössä tarkastellaan Helsingin nuorisosiankeskuksen toteuttaman nuorisotyön sisältämän tyttötyön tilannetta. Tarkoituksena työlle on ollut tuottaa nuorisosiankeskukselle tietoa sen tekemästä tyttötyöstä sekä siihen liittyvistä näkökulmista. Aineistoa työhön kerättiin auditoimalla muun muassa havainnoiden ympäristöä sekä haastatteleamalla niin nuoria kuin ohjaajiakin. Kokonaisuudessaan opinnäytetyö antaa kuvaa siitä, millainen tyttötyön tila oli vuonna 2010 viidellä helsinkiläisellä nuorisotalolla. (Lehto & Lauri 2010, 5, 29, 47.)

Tytöjä ja tyttötyötä on siis itsessään tutkittu melko paljon, mutta opinnäytetyötämme vastaavaa vertailevaa tutkimusta emme löytäneet. Työmme antaa näin uutta näkökulmaa niin tyttötyön- kuin nuorisotyönkentille. Edellä esitellyissä tutkimuksissa on melko samanlainen lähestymistapa tutkimusongelmien selvittämiseen, kuin omassa opinnäytetyössämme. Tämä on mielestämme hyvä, sillä tutkittaessa tyttöjä ja heille suunnattuja toimintoja on tärkeää, että heidän oma mielipiteensä tulee esille.

3 NUORISOTYÖ

3.1 Nuorisotyön historia Suomessa

Suomessa nuorisotyöntekijöiden ammatillinen koulutus alkoi vuonna 1945 Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa eli nykyisessä Tampereen yliopistossa. Koulutuksen muotoutumiseen vaikutti halu rakentaa kasvatustyön malleja, jotka tukisivat nuoria koulun rinnalla ja jotka pohjautuisivat nuorten omatoimisuuteen. Nuorten vapaa-ajan viettoon pyrittiin vaikuttamaan niin, että ohjaus tukisi myös kasvatuksellisia päämääriä. Nuorisotyön erityisala laillistettiin Suomessa kuitenkin vasta 1970-luvun alussa. Suomessa nuorisotyö on pääasiassa kuulunut kirkon nuorisotyöntekijöille, kunnallisille nuorisotyöntekijöille sekä nuorisojärjestöille. (Honkasalo 2011, 68.)

Nuorisotyötä tarvittiin Suomessa, koska oli syntynyt huoli nuorten vapaa-ajan vietosta sekä niin sanotuista ongelmanuorista ja huoli kohdistui pääasiassa poikiin. Sodanjälkeisessä Suomessa ei tiedostettu sukupuolisensitiivistä työtettä, vaan toiminnan muotoutumiseen vaikuttivat ajan sukupuolirooli- ja siveyskäsitteet. Historiallisestikin tyttöjen vapaa-ajan viettoa ovat koskeneet eri säännöt kuin poikien ja on katsottu, että tyttöjen paikka on kotona. Tästä syystä ei katsottu tarpeelliseksi järjestää tytöille nuorisotyötä. Nuorisotyön ammatillistumiseen vaikutti paljon poikien tarpeiden huomioiminen ja haluttiin esimerkiksi tarjota toimintaa jengien syntymisen ehkäisemiseksi. Vaikka tietyt sukupuoliroolit hallitsivatkin elämää, niin työt osallistuivat harrastus ja järjestötoimintaan (Honkasalo 2011, 69–70.)

Honkasalo (2011, 70–71) esittelee Mervi Kaarisen vuonna 1995 tehdyn väitöskirjan 1920–30-lukujen koululaitoksista, jossa Kaarinen on tutkinut sitä, miten äitiyden nähtiin olevan tytöille kutsumus ja koululaitosten tehtävä oli tukea tyttöjä äitiydestä suoriutumisessa. Tytöille suunnatut vapaa-ajan toiminnot tukivat koulun tehtävää, sillä koulu pyrki vaikuttamaan myös koulun ulkopuoliseen elämään. Siksi kansakoulun tyttöoppilaat kävivät aktiivisesti pyhäkoulussa. Koulut ja järjestöt antoivat tytöille kotitalousopetusta, koska siihen ajateltiin kiteytyvän

selkeimmin tytöille suunnattu yhteiskunnallinen tehtävä. Kotitalousopetuksen taustalla oli myös kansantaloudellinen ajatus, sillä se yhdisti naisille kuuluvat eri toiminta-alueet eli kodin, ammatin ja yhteiskunnan. Tyttöjen harrastuksia ei pidetty yhtä tärkeinä kuin poikien ja tytöt joutuivatkin puolustelemaan harrastustensa tärkeyttä. Jotta harrastukset olisivat olleet hyväksyttyjä, myös poikien olisi pitänyt hyväksyä ne. Kun tytöt harrastivat niin kutsuttuja poikien harrastuksia, he joutuivat hakemaan pojilta hyväksyntää osallistumiselleen.

Tasa-arvo keskustelu heräsi 1970-luvun alussa ja perinteinen tyttötyön malli alkoi hajota. Tasa-arvoisen kohtelun ajateltiin olevan sitä, että tytöt ja pojat saivat käydä samoissa harrastuksissa ja kummankin sukupuolen oli mahdollista harrastaa samoja lajeja. Nykyaikaisessa nuorisotyössä sukupuolierityinen toiminta on poikkeavaa toimintaa, eikä enää koko nuorisotyötä koskeva toimintamuoto. (Honkasalo 2011, 71.)

Nykyään sukupuolisensitiivisen nuorisotyön ajatellaan olevan tyttötyötä eikä sukupuolisensitiivistä poikatyötä tehdä paljonkaan. Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö hyödyntää sosiaalisen nuorisotyön metodeja ja tavoittelee perinteisten sukupuoliroolien purkamista sekä tyttöjen kasvun tukemista. Käytännössä sukupuolisensitiivistä tyttötyötä tehdään tytöille suunnatuissa ”omissa tiloissa”, joissa he muiden tyttöjen kanssa voivat käydä läpi identiteettiin ja ruumiillisuuteen liittyviä kysymyksiä, sekä sitä mitä on olla tyttö. Tyttöryhmissä harjoitellaan ottamaan vastuuta omista valinnoista, rohkaistaan tyttöjä ilmaisemaan itseään ja ratkaisemaan ristiriitatilanteita sekä myös puolustamaan itseään. Näiden harjoitusten tavoitteena on auttaa tyttöjä löytämään parempi itsetunto. (Honkasalo 2011, 71.)

Uudenlaisesta tyttötyöstä alettiin puhua 1990-luvulla ja Tyttöjen Talon toimintaverkoston laajentuessa 2000-luvun alussa tyttötyö on saanut nuorisotyön kentällä vakiintuneemman aseman. Tyttöjen Talon tekemä työ on tehnyt sukupuolisensitiivisestä tyttötyöstä tunnetumpaa nuorisotyön piirissä. Varjopuolena tässä on ollut se, että sukupuolisensitiivinen tyttötyö jätetään ”Tyttöjen Talo” tyyppisen toiminnan vastuulle. (Honkasalo 2011, 71–72.)

Viime vuosien aikana nuorisotyössä on alettu enemmän huomioidaan monikulttuurisuuteen liittyviä kysymyksiä ja kunnat ovat joutuneet enemmän huomioidaan strategioissaan nuorten eroavat kulttuuritaustat sekä nuorten yhdenvertaisen kohtelun. Saattaa kuitenkin olla haastavaa arvioida monikulttuurisen toiminnan alkupisteen sijaintia, koska monikulttuurista nuorisotyötä ei pystytä määrittelemään pelkästään yhden näkökulman kautta. Nuorisotyön kenttää kuvaa pikemminkin hajanaisuus sekä osittain vakiintumattomuus suhteessa siihen, kuinka monikulttuuriset kysymykset tulisi huomioida. Huomioinnissa tärkeää on ajatella sitä, miten monikulttuurisuus tasapainoilee kansallisesti yleispätevän ja kulttuurisen erikoiskohtelun välillä. Esimerkiksi samat tavat toimia eivät johda välttämättä lopputulokseen, joka olisi jokaisen kannalta samanarvoinen. (Honkasalo 2011, 73.)

3.2 Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö

Ihmisten väliseen vuorovaikutukseen on sukupuolella ja sitä koskevilla käsityksillä suuri vaikutus. Lapsille ja nuorille sallitaan heidän sukupuolestaan riippuen erilaisia asioita. Tämä voi lähtökohtaisesti johtaa siihen, että sukupuolesta muodostuu nuorelle este oman itsensä toteuttamiselle. (Punnonen 2008, 521.)

Sukupuolisensitiivisessä työssä sukupuolen mukaan tiukasti kahtia jakautunutta maailmaa pyritään purkamaan. Siihen liittyy keskeisenä ajatus siitä, että nuoria naisia sekä miehiä tulisi kannustaa olemaan oma itsensä sekä toimimaan toistensa kanssa tasavertaisessa vuorovaikutussuhteessa. Nuorisotoiminta voikin tarjota nuorille paikan, jossa on mahdollista erilaisille identiteettikokeiluille sekä oman identiteetin etsintään. Nuorille tarjottaisiin mahdollisuus etsiä ja löytää hänelle sopivia tapoja olla oma itsensä. (Punnonen 2008, 522–523.)

Sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä työntekijöillä on apunaan tapa tarkastella nuoria ottaen huomioon heidän sukupuolensa sekä sitä koskevien käsitysten vaikutus heidän kasvuunsa. Täten sukupuolen ja siihen liittyvien käsitysten vaikutus nuoren elämään ymmärretään. Tiedostamalla työssään sukupuolia koskevat stereotyyppiset käsitykset sekä roolipaineet, nuorisotyöntekijä pystyy ha-

vaitsemaan herkemmin milloin ja miten syrjäytyminen eri sukupuolia uhkaa. Samalla luodaan mahdollisuuksia sille, kuinka olla nuori monella eri tapaa ja näin jokainen voi olla omanlaisensa persoona ja silti tulla otetuksi huomioon. (Punnonen 2008, 525–526.)

Keskeistä sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä on ajatus siitä, että jokainen nuori, niin tytöt kuin pojatkin, tarvitsee elämäänsä luotettavia aikuisia, tukea, kannustusta, itsestään välittämistä sekä arvokkuuden tunteita ihmisinä ja omana itsenään myös silloin, kun he eivät tunne olevansa selkeästi joko tyttöjä tai poikia. Kun nuorten turvallisuuden- ja omanarvontunto lisääntyvät, toimii se ennaltaehkäisyä myös heidän väkivaltaista käyttäytymistään sekä päihteiden käyttöään. (Punnonen 2008, 527.)

Sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä tarvitaan tiloja, ryhmiä ja palveluita, jotka kutsuvat sekä poikia että tyttöjä ja joissa on mietitty tarkkaan, mitä tarjotaan tytöille ja mitä pojille ja miksi. Se vaatii myös useiden eri sukupuolia edustavien ihmisten kohtaamiseen ja huomioimiseen koulutettuja ohjaajia, sillä kaikki tytöt eivätkä kaikki pojat ole samanlaisia. Sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä koulutukset, kohtaamiset sekä kehittämisprojektit ovat tarpeen. (Punnonen 2008, 528.)

Ilman ”sukupuolittuneen arkimaailmamme” vaikutusta oman sukupuoli-identiteetin kehittymiseen ja sen tutkimiseen luovat hyviä mahdollisuuksia sukupuolen mukaan eriytyneet ryhmät. Parhaimmillaan ne rohkaisevat tyttöjä ja poikia sellaisten asioiden kokeilemiseen, tutkimiseen ja pohtimiseen, joita he sekar ryhmässä eivät uskaltaisi tai kehtaisi tehdä. Pahimmillaan nämä ryhmät taas vahvistavat vanhoja roolimalleja. Myös sekaryhmissä voidaan toimia sukupuoli-tietoisesti. Silloin tärkeää on se, kuinka ohjaaja jakaa huomionsa tyttöjen ja poikien kesken. Myös se, millaisia tiloja tytöille ja pojille on tarjolla itsensä toteuttamiseen, on tärkeää. (Punnonen 2008, 532–533.)

3.3 Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyö

Kirkon perustehtäviin lukeutuva kristillinen nuorisotyö on lähtökohdiltaan hengellistä toimintaa, jossa hengelliset tavoitteet yritetään saavuttaa ensisijaisesti kasvatuksen keinoin. Tätä kasvatusta kirkko toteuttaa kasteopetuksena, ikäkausikohtaisena työnä, ohjauksena ja huolenpitona, yhteistyönä perheiden kanssa ja myös vaihtelevana omaehtoisuutta sekä osallisuutta ja sen kokemuksia luovana toimintana. Kasvatus, julistus, lähetys ja palvelu ovat kirkon kasvatuksen 2015 strategiassa linjattu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon neljäksi kasvatuksen perustehtäväksi. Näiden perustehtävien kuuluisi näkyä kaikessa seurakunnan toiminnassa. Kuitenkin seurakuntien toiminta lasten ja nuorten parissa on keskittynyt lähinnä kristillisen kasvun tukemiseen. Diakonia, lähetys ja julistuksen osaaminen eivät ole kuitenkaan samalla tavalla toteutuneet nuorten kanssa tehtävässä työssä kuin kirkon muussa toiminnassa. Kasvatus onkin se, joka parhaiten kuvaa seurakunnan nuorisotyön ydintä. (Launonen 2008, 78; Kirkkohallitus 2012, 13.)

Kasvatustyötään tekemällä kirkko välittää uskon perinnettä sukupolvelta toiselle sekä auttaa ihmisiä ”elämään mielekkäästi”. Kuitenkin korostetaan, ettei nuorisotyön ja kasvatuksen voida sanoa olevan täysin sama asia. Tavoite ”mielekkäästä elämästä” tarkoittaa sitä, että nuorisotyössä käsitellään myös kysymyksiä sosiaalisesta työstä. Näitä ovat muun muassa kysymykset osallisuudesta, syrjäytymisestä, erityisestä tuesta sekä lastensuojelusta. (Launonen 2008, 78; Kirkkohallitus 2004, 3, 6–7.)

Nykyisellään Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyö on hyvin suomalainen ilmiö, jonka ominaispiirteitä ovat esimerkiksi toiminnan laajuus ja sen organisointi niin paikallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla sekä virkaa tekevien suuri määrä ja kehittynyt työntekijöiden koulutus. Tällaisen järjestelmän löytämistä muista maista tai niiden kirkoista voidaan pitää vaikeana. Tästä huolimatta suomalaisen kristillisen nuorisotyön lähtökohdat ovat kansainväliset. Ne nivoutuvat yhteen 1800-luvun yhteiskunnalliseen ja aatteelliseen murrokseen sekä uuteen kirkolliseen toimintaan, joka syntyi samassa yhteydessä. Vahvimman juuren suomalaiselle nuorisotyölle muodostavat Englannissa syntyneet lapsi- ja

nuorisotyön sekä ylioppilasliikkeen järjestöt, joita olivat muun muassa pyhäkoulu yhdistykset, Nuorten Miesten Kristilliset Yhdistykset, Nuorten Naisten Kristilliset Yhdistykset ja ylioppilaiden kristilliset yhdistykset. (Launonen 2008, 78–79.)

Vaikka saksalainen diakonia ja sisälähetys ovat vaikuttaneet pääasiallisesti diakoniatyönkehitykseen Suomessa, ovat ne vaikuttaneet myös suomalaiseen nuorisotyöhön. Jo 1600-luvulla huomio kiinnittyi lasten ja nuorten huoltoon sekä sosiaalipedagogiselle toiminnalle luotiin perusteita ja tuohon aikaan syntyi myös sisälähetys. Tämä suuntaus voimistui 1800-luvulle tultaessa ja tuolloin diakonisojen sekä diakonien työhön liittyi vahvasti toimiminen kasvattajana ja opettajana. Suomessa laitosdiakonian asema alkoi vakiintua 1860-luvulta lähtien painopisteenään sairaanhoito, vaikka työhön kuitenkin kuului myös lasten ja nuorten huolenpitoon painottuvaa toimintaa. (Launonen 2008, 79–80.)

Nykyinen kirkon nuorisotyö alkoi hahmottua 1940-luvun puolivälin jälkeen, kun kirkon keskushallinto lähti määrätietoisesti kehittämään kristillistä kasvatusta ja nuorisotyötä, jonka osana oli esimerkiksi vuonna 1949 käynnistetty nuorisotyönohjaajien koulutus Seurakuntaopistossa Järvenpäässä ja Lärkkullassa Karjaalla (Launonen 2008, 80). Nykyisin kirkon nuorisotyönohjaajaksi voi kouluttautua Diakonia-ammattikorkeakoulussa, Centria-ammattikorkeakoulussa sekä Yrkeshögskolan Noviassa (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.).

3.3.1 Kirkon nuorisotyön teologia

Nuorisotyön teologia on luonteeltaan kontekstuaalista, jonka avulla nuoren on helppo tunnistaa kirkon elämästä itselleen tuttuja sanoituksia, tekemistä ja olemista. Nuorisotyön teologia on nuoren elämäntodellisuudesta nousevaa ja kirkon yhteistä uskoa tarkastellaan nuoruuden näkökulmasta. Kirkon työntekijät käyttävät työssään jatkuvasti erilaisia teologisia korostuksia ja valintoja, esimerkiksi siinä minkälaisia lauluja lauletaan tai millaista erilaisuutta voidaan hyväksyä. Teologinen välinpitämättömyys on korostuksia ja eroja haitallisempaa. Kirkon nuoruuteen liittyvät kasvatustehtävät eivät ole vuosien aikana juurikaan

muuttuneet, mutta jokaisen sukupolven erityiset painotukset haastavat nuorisotyön teologiaa. (Kirkkohallitus 2012, 12.)

Terhi Paanasen (2005, 110) mukaan nuorteniltojen tarpeellisuus voidaan tiivistää käsitykseen seurakunnasta, kirkosta ja seurakuntayhteydestä. Koinonia tarkoittaa Jeesuksen seuraajien keskinäistä yhteyttä, ja yhteys saa alkunsa persoonallisesta yhteydestä kolmiyhteiseen Jumalaan, joka tapahtuu Kristuksen kautta. Käytännössä se näkyy ja toteutuu ehtoollisyhteytenä ja tähän yhteyteen ovat kutsuttuja kaikki uskovat.

Paananen (2005, 111) kertoo artikkelissaan Nuorten iltojen puolesta, Martti Lutherin esittäneen Isossa Katekismuksessa, että Uudessa testamentissa kirkkoa ja seurakuntaa kuvaavat sanat ovat Lutherin mukaan käännetty väärin. Sana ”seurakunta” on käännetty kreikan kielen sanasta ekklesia, jolla tarkoitetaan ”kansankokousta”. Ekklesia sanaan on pitkään liitetty määre Kyriake, jolla tarkoitetaan ”Herralta kuuluva”, ja Kyriake sanasta on johdettu kaikissa kielissä käytetty kirkkoa tarkoittava sana. Seurakunta tarkoittaa siis Herralta kuuluvaa kansankokousta. Kärjistämällä hiukan Lutherin käsitystä, Paanasen mielestä voidaan tehdä johtopäätös siitä, että ihmisten kokoontuminen yhteen tekee seurakunnan. Kirkkorakennus tai siellä toimivat virkamiehet eivät tee kirkkoa, vaan ihmisten yhteen kokoontuminen. Seurakunta ei ole hallinnollinen palveluinstituutio tai kaupungin nuorisotyötä tukeva lisäresurssi. Seurakunta on jotain sellaista minkä voi nähdä ja tuntea ja joka toimii.

Nuorille seurakuntayhteys näyttäytyy niin fyysisenä kuin henkisenä tilana, jossa voi hiljentyä muiden nuorten kanssa tai selvittää omia ajatuksia. Nuortenillat ovat seurakuntien nuorisotyössä jääneet muiden hyvien asioiden varjoon. Messu- ja ehtoollisyhteyden lisäksi nuorille on oltava paikka, jossa voi keskustella omaan uskoon liittyvistä kysymyksistä ja pohdinnoista. Isoskoulutus tarjoaa mahdollisuuden uskonkysymysten pohdintaan, mutta isoskoulutus kestää useimmissa seurakunnissa korkeintaan parin vuoden ajan. Nuortenilta mahdollistaa seurakunnan toiminnassa käymisen isoskoulutuksen päätyttyä. Kaikki nuoret eivät kuitenkaan halua olla isosia, ja seurakunnan nuortenilloissa myös

näillä nuorilla on mahdollisuus osallistua seurakunnan toimintaan. (Paananen 2005, 113.)

3.3.2 Kirkon nuorisotyö

Nykyisellään kirkon lapsi- ja nuorisotyötä käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Vakiintunut määrittely nuorisotyölle lähtee seitsemästä ikävuodesta ylöspäin ja jakaa työn kolmeen alueeseen, joita ovat varhaisnuorisotyö (7–14-vuotiaat), nuorisotyö (15–18-vuotiaat) sekä työ nuorten aikuisten (18–29-vuotiaat) parissa. (Launonen 2008, 82.)

Varhaisnuorten toiminnan keskeinen muoto on pitkään ollut erilaiset kerhot, mutta ikäluokkien pienentyminen sekä muiden harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääntymien ovat kääntäneet niiden osallistujamäärät laskuun. Parhaiten varhaisnuortentoiminta tavoittaa 7–11-vuotiaat, kun taas 12–14-vuotiaiden tavoittaminen on vaikeampaa. Kysyntää on erityisesti leiri- ja retkitoiminnalle ja seurakunnan partiotoiminnassa on mukana kaikista partiolaisista yli puolet. Uutena toimintamuotona tulleet iltapäiväkerhot, jotka ovat tarkoitettuja nuorimmille koululaisille, ovat kasvussa. (Launonen 2008, 82–83.)

Varsinainen kirkon tekemä nuorisotyö muodostuu vahvasti rippikoulutyön ympärille. Suurin osa suomalaisista 15-vuotiaista käykin edelleen rippikoulun, vaikka kirkkoon kuuluvien määrä on vähentynyt. Yhtenä rippikoulun suosiota selittävä nä toimintana pidetään siihen sisältyvää isostoimintaa. 2000-luvun alkupuolella isoskoulutukseen osallistui yli puolet rippikoulun käyneistä nuorista, mikä muodostaa isostoiminnasta luontevan jatkumon rippikoululle. (Launonen 2008, 83.)

Yhdessä rippikoulu- ja isostoiminta hallitsevatkin kirkon nuorisotyön yleisilmettä laajuutensa ansiosta, mikä myönteisestä kuvastaan huolimatta tuo nuorisotyöhön myös haasteita. Kirkon nuorisotyö onkin leimautunut lähinnä koulutukseksi, vaikka käytettävät menetelmät ovat pääasiallisesti monipuolisia ja eikoulumaisia. Joidenkin nuorien on kuitenkin vaikea sitoutua ja motivoitua koulutukseen, joka on pitkäkestoista ja saattaa kestää jopa vuosia. Ongelmana on

myös sukupuolten välinen epätasapaino, joka saattaa olla sidoksissa edellä mainittuun ongelmaan. Isostoiminnassa tyttöjen määrä on poikiin verrattuna lähes kaksinkertainen, vaikka rippikoulussa suhteet ovat tasan. Poikien tavoittaminen ja kohtaaminen onkin yksi kirkon nuorisotyön suurimpia haasteita. (Launonen 2008, 83.)

Seurakuntien nuorisotyö on hakeutunut paikallisesti toimimaan yhdessä muidenkin lasten ja nuorten kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Tällaista on esimerkiksi kouluilla tehtävä työ, jolle näyttää olevan edelleen tilausta, vaikka keskustelu kirkon asemasta koulumaailmassa on ollut haastettua monikulttuuristumisen ja uskonnonvapauslain myötä. Monissa kunnissa myös kunnan nuorisotoimi ja seurakunta ovat tehneet paljonkin yhteistyötä ja jopa yhteisiä nuorisotyöntekijöitä on palkattu. Yhteistä toimintaa on ollut myös urheiluseurojen kanssa. (Launonen 2008, 83–84.)

3.3.3 Nuorisodiakonia

Diakoniaksi kutsutaan kristilliseen rakkauteen perustuvaa palvelua, joka toteutuu ihmisten vuorovaikutuksessa ja kirkon elämässä. Diakonian pohjana on Jeesuksen esimerkki ja opetukset. Jeesus kohtasi, paransi ja auttoi kaikkia apua tarvitsevia. (Nivala 2005, 139.)

1960-luvulla kirkko alkoi ajan yhteiskunnallisen ja kirkollisen keskustelun siivittämänä tehdä jengityötä. Kirkon erityisnuorisotyö ryhtyi tekemään vuonna 1970 lähimmäiskeskeistä nuorisotyötä, jonka kohteena ovat vaikeuksiin joutuneet nuoret. Työllä tavoiteltiin sitä, että nuori kokisi olevansa hyväksytty, löytäisi merkityksen elämälleen Jumalan luomana ja lunastamana, nuoren itsetuntoa vahvistettiin ja nuorta autettiin omaehtoiseen ja vastuulliseen elämään. (Nivala 2005, 139.)

Diakonian ja nuorisotyön yhteisille toimintamalleille on ollut tarvetta käytännön seurakuntaelämässä. Osa nuorista tarvitsee erityistä tukea jo varhaisessa lapsuudessa. Nuorisotyön ja diakonian yhteistyöstä on käytetty vuosien saatossa

käsitteitä ”nuorisodiakonia” ja ”diakoninen nuorisotyö”. Diakonian ja nuorisotyön välille on ollut vaikea piirtää tiettyä rajaa. Lasta ja nuorta koskevissa ongelmatilanteissa on tärkeintä antaa välittömästi apua, jolloin aikuiselta vaaditaan välitöntä toimeen ryhtymistä, taitoa ja ammattimaista otetta. Kirkon nuorisotyöntekijät ja diakoniatyöntekijät ovat käyneet keskustelua yhdessä ammattiensa erityisosaamisista. Päästäkseen tavoitteisiinsa, täytyy molempien tehdä yhteistyötä toistensa ja eri verkostojen kanssa.

(Nivala 2005, 140.)

Nuorten elinympäristö muuttuu ja nuorisokulttuuriin tulee koko ajan uutta. Nuorten ongelmista tulee entistä haastavimpia ja vastaan tulee uusia ongelmia. Pelkkä nuorisodiakonia ei voi yksin vastata nuorten ongelmiin vaan tarvitaan toimivaa yhteistyötä ja kehittyviä toimintamuotoja nuorisotyön ja diakonian välillä. (Nivala 2005, 140.)

4 TASA-ARVON JA SUKUPUOLEN SUHDE

4.1 Tasa-arvo Suomessa

Suomen perustuslaissa on määrätty, että ketään ihmistä ei saa asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, vammaisuuden, terveydentilan tai minkään muun henkilöön liittyvän asian perusteella. Sukupuolten tasa-arvosta on määrätty niin, että sitä edistetään työelämässä ja muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa. (Suomen perustuslaki 1999.)

Suomessa tuli vuonna 1986 voimaan laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, jossa huomioitiin ensimmäisen kerran sukupuolten välinen tasa-arvo. Laki painotti kuitenkin syrjinnän ja yksilönoikeuksien sijaan tasa-arvon edistämisen kysymyksiin työelämässä. Vaikka laissa määrättyyn syrjintäkieltoon kuului-
vat useimmat elämäntilanteet, käytännössä syntyi yksilöllisiä oikeuksia vain työelämän syrjintää vastaan, jotka olivat täytäntöönpanokelpoisia. (Kantola, Nousiainen & Saari 2012, 16.)

Pekingissä vuonna 1995 järjestetyssä Yhdistyneiden kansakuntien neljännessä naisten konferenssissa maailman hallitukset sitoutuivat ottamaan sukupuol-
linäkökulman huomioon kaikessa toiminnassaan. Tämä tasa-arvon ”läpäisyperiaate” sai käsitteen ”sukupuolineläkökulman valtavirtaistaminen”, joka siis tarkoittaa sitä, että sukupuolten välisen tasa-arvon näkökulma on sisällytetty kaikkien poliitikkojen kaikilla tasoilla ja kaikissa vaiheissa. Myös Suomessa on sitouduttu kaikissa kansallisissa, alueellisissa ja kansainvälisissä hallintoelimissä sekä päätöksentekoprosesseissa sukupuolineläkökulman valtavirtaistamiseen. (Saari 2006, 109.)

Euroopan unionin tasolla valtavirtaistamisperiaate on sisällytetty vuonna 1997 tehtyyn Amsterdamin sopimukseen, jossa määritellään Euroopan Yhteisön tavoitteeksi edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa. Valtavirtaistamisartiklassa määrätään eriarvoisuuden poistaminen ja tasa-arvon edistäminen naisten ja

miesten välillä. Suomessa vuonna 2005 voimaan tullut muutos lakiin naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta vahvisti valtavirtaistamisperiaatetta. Uudessa laissa täsmennettiin viranomaisten tasa-arvonedistamisvelvollisuutta niin, että kaikkein viranomaisten on toiminnassaan tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti edistettävä miesten ja naisten välistä tasa-arvoa. Viranomaisten tehtävänä on myös luoda ja vakiinnuttaa sellaisia hallinto- ja toimintamuotoja, jotka takaavat tasa-arvon edistämisen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. (Saari 2006, 109; Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta 2005.)

Valtavirtaistaminen uutena tasa-arvon politiikkana on herättänyt niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa paljon suuria odotuksia, mutta siihen on suhtauduttu myös varauksella. On ajateltu, että ilman sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista kaikkeen toimintaan, ei tasa-arvoa voida edistää tarpeeksi tehokkaasti. Hallinnon ja koko yhteiskunnan rakenteiden sekä sukupuolittuneen vallan tuottamien prosessien muuttamiseen tarvitaan enemmän kuin tasa-arvoon keskittyviä uudistuksia ja tasa-arvoelimiä. Sukupuolinäkökulman tulee olla osa kaikkea keskustelua, toimintaa ja arviointia. Toisaalta, jos sukupuolinäkökulma on osa kaikkea toimintaa, voi se johtaa keskusteluun tasa-arvopolitiikasta ja erityisistä nais- ja mieshankkeiden tarpeellisuudesta. Voi käydä niinkin, että sukupuolinäkökulmaa ja tasa-arvoa ei toteuteta käytännössä, jos se on mukana kaikessa toiminnassa läpäisevänä ajatuksena. (Saari 2006, 110.)

Suomessa tasa-arvopolitiikka on keskittynyt sukupuolten tasa-arvon edistämiskeinoihin, enemmän kuin syrjintäkieltoihin. Tämä näkyy myös tasa-arvolain alkuperäisessä keinovalikossa, jossa korostuvat tasa-arvon edistämistoimet. Näin katsottuna suomalainen tasa-arvolainsäädäntö poikkeaa lähtökohdaltaan muun muassa EU:n syrjinnänvastaisista oikeuksista sekä Iso-Britannian lainsäädännöstä, jotka ovat nähneet syrjinnän kieltojen olevan tehokkaampi tapa toteuttaa tasa-arvoa. EU:n ja Iso-Britannian tasa-arvopolitiikkaa tutkineet ovat sitä mieltä, että syrjintäkiellot ovat edistämistoimia tehokkaampia. (Kantola, Nousiainen & Saari 2012, 16.)

Suomessa ongelmana tasa-arvon edistämiskeinojen toteuttamisessa on ollut vaikeus seurata niiden täytäntöönpanoa sekä se, että niiden rikkominen ei ole johtanut minkäänlaiseen sanktioon. Lainuudistuksen myötä velvoitteita vahvistettiin ja vaikka viranomaisten valvontavaltuuksia tasa-arvon edistämiseksi on laajennettu 2000-luvulla, on valvonnassa tänäkin päivänä ongelmia. Myöskään lain velvoittavuus tasa-arvon edistämisen kysymyksissä ei ole vielä riittävä. (Kantola, Nousiainen & Saari 2012, 16–17.)

Euroopan unioniin liittyminen on vaikuttanut Suomen uudenlaisen tasa-arvolainsäädännön syntymiseen, sillä Suomen on täytynyt säätää omaa Yhdenvertaisuuslakiaan, jotta EU:n määräämät direktiivit täyttyvät. Tässä kyseisessä Yhdenvertaisuuslaissa (2004) kielletään ihmisten syrjintä kansallisen tai etnisen syntyperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, iän ja terveydentilan sekä vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai minkään muun ihmiseen liittyvän syyn perusteella. Suomen Perustuslaissa on kielletty syrjintä samoilla perusteilla, mutta yhdenvertaisuuslain erityispiirteenä on se, että se mahdollistaa syrjintää kokeneelle hyvityksen. Yhdenvertaisuuslaki keskittyy tasa-arvon edistämistoimien sijaan yksilönsuojaan ja syrjinnän torjuntaan. (Kantola, Nousiainen & Saari 2012, 22.)

Suomi on sijoittunut hyvin sellaisissa kansainvälisissä sukupuolten tasa-arvoa mittaavissa kilpailuissa, joissa tasa-arvoa on mitattu sellaisilla indikaattoreilla, jotka painottavat ”suomalaiseen” tasa-arvoon kuuluvia ominaispiirteitä. Näitä ovat muun muassa naisten työssäkäynnin yleisyys, naisten ääni- ja vaalioikeus, naisten osallistuminen politiikkaan, tyttöjen ja naisten koulutus, lisääntymisterveys sekä elinikä. Suomalainen tasa-arvo on ollut asia, josta suomalaiset ovat voineet olla ylpeitä. (Kantola, Nousiainen & Saari 2012, 24.)

Kantolan, Nousiaisen & Saaren (2012, 24) mielestä edistyneellä tasa-arvollamme on myös käänteisiä puolia ja siitä on tullut ääriationalismin voimavara ja väline, ja sillä on tehty rajaa niin sanotusti meidän ja muiden välille. Tasa-arvo siis toimii myös kaikkien muiden kuin suomalaisten ulossulkevana mekanismina, jos vastakohtana on oletettu epätasa-arvo maahanmuuttajien kulttuureissa. Tasa-arvo-ongelma liitetään maahanmuuttajien ja etnisten vähem-

mistöjen kulttuureihin ja siksi heille opetetaan suomalaista kulttuuria. Tasa-arvon ongelmat ajatellaankin kuuluvan muiden maiden kulttuureihin.

Suomalainen tasa-arvo ei kuitenkaan kosketa edes kaikkia Suomesta kotoisin olevia ihmisiä. Tasa-arvopolitiikka ja -oikeus ovat väistämättä koskeneet vain palkkatyössä olevaa, niin sanottua kantasuomalaista perhettä. Seksuaalisen tasa-arvon kysymykset ovat tulleet osaksi keskustelua vasta Suomen liittyessä EU:n jäseneksi sekä kansainvälisen syrjintää estävän lainsäädännön kehittymisen ansiosta. Suomessa keskiön ulkopuolelle ovat jääneet suomalaiset vähemmistöt kuten saamelaiset, romanit, juutalaiset, tataarit sekä venäjän ja ruotsinkieliset vähemmistöt. (Kantola, Nousiainen & Saari 2012, 24–25.)

4.2 Tasa-arvo ja sukupuolten väliset erot

Timo Purjon (2012, 66) mukaan sukupuolten välisistä eroista puhuttaessa tarkoitetaan keskiarvomiehen ja -naisen vertailua keskenään. Kyseessä on hänen mukaansa siis jopa sukupuolistereotyyppiat tai muut sukupuoliin liitetyt yleistävät tyypittelyt ja luokittelut, jotka typistävät ihmisyyttä. Tällöin puhe on hänen mukaansa keskiarvolakien mukaan luodusta ihmisestä, jollaista ei voi olla edes olemassa, sillä ihmistä määrittävät monet eri tekijät ja hän voi poiketa todella paljon mielikuvista, jotka on perustettu keskiarvoista esiin tuleviin mielikuviin, joita on esimerkiksi sukupuolesta luotu. Purjo toteaa, että koska kahta samanlaista ei ole ollut eikä tule koskaan olemaan, ei myöskään kahta samanlaista miestä eikä naista voi olla.

Keskeiset päämäärät sukupuolisensitiivisessä nuorisokasvatuksessa ovat sukupuolten keskinäisessä kumppanuudessa ja yhteisöllisyydessä, joka kumpuaa perheistä sekä korkeatasoisen ihmisyyden edistäminen. Tasa-arvo ei sisälly tähän, mikäli sillä tarkoitetaan jonkin ihmisryhmän yksipuolista edunvalvontaa, jossa muita ryhmiä ja yhteisöä vastaan taistellaan. Huomioon on siis otettava, että sukupuolten erojen huomioon ottaminen on eettistä, mutta sukupuolten arvottaminen taas ei ole. Jokaisella on oma itseisarvonsa jo pelkästään sillä perusteltuna, että hän on ainutlaatuinen ja ainutkertainen ihminen. Tärkeintä on

jokaisen ihmisen kohtaaminen ja kohtelu hänenä itsenään ilman, että lokeroi hänet johonkin luokkaan kuuluvana. Luonnollisesti tämä koskee myös ihmisen luokittelemista hänen sukupuolensa mukaan sekä hänen määrittelemistään tietynlaiseksi erilaisten stereotyyppisten näkemysten perusteella. (Purjo 2012, 74–75.)

Heteronormatiivisen ajattelutavan lähtökohta on biologisen sukupuolen määrittelyssä. Sukupuoliroolit ovat yksipuoleisia käsityksiä siitä kuinka ymmärrämme tytön tai pojan, naisen ja miehen. Jaottelu tiettyyn sukupuoleen on stereotyyppistä ajattelua. (Ylitapio-Mäntylä 2012, 23.)

4.3 Yhteenveto

Olemme pohtineet, onko sukupuolten toisistaan erottaminen toiminnoissa tasa-arvoa? Tarvitaanko siis sukupuolierityistä toimintaa, kun sukupuoli käsitteenä on muuttamassa hyvin moninaiseksi? Ja kenellä on oikeus määrittää kuka on nainen ja kuka mies vai onko ihminen kumpikaan näistä?

Sukupuolierityinen toiminta saattaa myös rajata ulkopuolelle heitä, jotka kokevat sukupuolensa erilailla mitä normimme ne määrittävät. Silloin tulee esiin kysymys tasa-arvon toteutumisesta yhteiskunnassa, jos huomioimme vain kaksi meille tutuinta sukupuolta? Olemme huomanneet, että sukupuolen moninaisuuden on Suomessa alettu kiinnittää kuitenkin huomiota ja esimerkiksi Vantaan Nicehearts ry on pohtinut toiminnassaan sukupuolen moninaisuutta, sekä sen vaikutuksia heidän toimintaansa.

Huolimatta näistä ristiriidoista, koemme sukupuolierityisen toiminnan järjestämisen, varsinkin nuorisotyössä, tärkeäksi. Uskomme, että osa lapsista ja nuorista tarvitsee oman sukupuoli-identiteettinsä luomiseen mahdollisuuden viettää aikaa oman sukupuolensa edustajien kanssa sekä pohtia sukupuoleensa liittyviä asioita turvallisten ja luotettavien aikuisten kanssa. Tyttöjen ja poikien tilat antavat mahdollisuuden olla hetken rauhassa toisen sukupuolen tuottamilta paineilta ja odotuksilta. Mielestämme on sukupuolierityisen työn lisäksi myös tärkeää,

että tytöille ja pojille järjestetään yhteisiä nuorisotoiminnan muotoja, jolloin heillä on mahdollisuus oppia tuntemaan vastakkaista sukupuolta ja toimimaan yhdessä erilaisissa tilanteissa.

5 TUTKIMUKSEN TARVE JA AJANKOHTAISUUS

5.1 Tutkimuksen tarve

Työn tarve nousi Nicehearts ry:n projektinjohtajan Sanna Heikkinen-Velicanin ja toiminnanjohtaja Johanna Sjöholmin toiveesta selvittää eroaako Tyttöjen Tilan toiminta muista Vantaan nuorisotilojen toiminnasta ja jos eroaa, niin miten. He pyysivät meitä selvittämään asiaa vertailemalla nuorisotalojen toimintaa Tyttöjen Tilan toimintaan, mutta Vantaan kaupungin nuorisopalveluilta ei tähän tutkimuslupaa myönnetty. Siksi ehdotimmekin, sopisiko Tikkurilan seurakunnan nuorisotyö vertailukohteeksi ja tämä hyväksyttiin Niceheartsilla. Työmme antaa myös tietoa tyttöjen kokemuksista Niceheartsin Tyttöjen Tilan toiminnan tarpeellisuudesta.

Nuorisotoiminta on pitkään keskittynyt pelkkiin poikiin (Punnonen 2008, 531), joten mielestämme siksi on tarvetta tutkia juuri tyttötoiminnan tärkeyttä. Nuorisolaissa todetaan nuorisotoiminnan lähtökohtana olevan tasa-vertaisuus eli tytöille ja pojille on siis järjestettävä yhtä paljon ja yhtä hyvää toimintaa (Nuorisolaki 2006). Kaupunkien perinteinen nuorisotyö on tavoittanut pojat tyttöjä paremmin. Yleensä myös monilla nuorisotyön toimijoilla on paljon erilaista, pojille suunnattua toimintaa ja poikien harrastuksiksi yleisesti oletettuja urheilulajeja, kuten esimerkiksi jääkiekko, jalkapallo ja salibandy ovat julkisilla varoilla tuettuja. Tyttöjä tavallisesti kiinnostavia lajeja, kuten esimerkiksi tanssia ja ratsastusta, taas tulee rahoittaa kokonaan omista tai heidän huoltajiensa varoista. Ilmaista tai lähes ilmaista tytöille mielekästä vapaa-ajantoimintaa ei ole juurikaan tarjolla. (Eischer 2009, 15.)

5.2 Tutkimuksen ajankohtaisuus

Kuntia velvoitetaan järjestämään nuorille sellaisia nuorisotyön muotoja, joissa huomioidaan esimerkiksi aktiivisen kansalaisuuden edistäminen ja nuorten sosiaalinen vahvistaminen. Kuntien nuorisotyöhön ja nuorisopolitiikkaan on määri-

teltty nuorten ”kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat, harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut” sekä lisäksi ”kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta”. Laissa mainitaan toteuttamisen lähtökohtana yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja monikulttuurisuus. (Honkasalo 2011, 73–74; Nuorisolaki 2006.)

Sukupuolen huomioiminen nuorille suunnattujen toimintojen järjestämisessä on alettu viime aikoina ottaa parempaan huomioon ja tästä syystä tutkimuksemme on ajankohtainen. On tärkeää tarjota tytöille sellaisia toimintaympäristöjä, jossa on heille suunnattua, mielekästä tekemistä ja ohjelmaa. Nuorisotalot ovat pitkään panostaneet toiminnan suunnittelussaan poikiin ja yleensä nuorisotaloilta löytyykin sali ja videopelejä. Pojille suunnattu toiminta ei myöskään houkuttele tyttöjä tulemaan nuorisotaloille, jolloin tytöillä on riski syrjäytyä. (Punnonen 2008, 531–532.)

Ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, sukupuolella ja sitä koskevilla käsityksillä on suuri vaikutus. Lähtökohtaisesti sukupuolesta voi jopa tulla rajoittava tekijä ihmisen kyvyille toteuttaa itseään, sillä tytöille ja pojille sallitaan keskenään erilaisia asioita. (Punnonen 2008, 521.)

Nuorille sukupuolen ja sukupuolisuuden pohtiminen on normaalia ja he tarvitsevat ympäristön, jossa näitä ajatuksia ja tunteita voi käsitellä turvallisesti. Aina esimerkiksi kotona tai kavereiden kanssa ei ole helppo keskustella kiinnostuksesta samaa sukupuolta olevaan ihmiseen. Tyttöjen tilassa sukupuoleen liittyvistä asioista voi puhua ohjaajan kanssa ja talolta voi löytyä nuoria, jotka pohtivat samoja kysymyksiä.

5.3 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksella haemme vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Millaisia ovat tyttöjen kokemukset ohjaajista, toiminnasta sekä tiloista ja niiden viihtyvyydestä?

- Eroaako Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilan toiminta Tikkurilan seurakunnan tekemästä nuorisotyöstä? Jos eroaa, niin miten?

Etsimme yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia tiloista haastatteleamalla tutkimusympäristöjen toiminnassa mukana olevia tyttöjä ja kysymme heiltä heidän ajatuksistaan koskien tiloja ja niiden viihtyvyyttä, ohjaajia sekä toimintaa.

6 TUTKIMUSYMPÄRISTÖT

6.1 Vantaan Nicehearts ry

Vuonna 2001 perustettu Vantaan Nicehearts ry (myöhemmin Nicehearts) on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton yhdistys, joka tuottaa tyttö- ja nais-toimintaa. Toiminnan tavoitteena on ensisijaisesti tyttöjen ja naisten hyvinvoinnin edistäminen sekä myös edistää samanarvoisuutta, tukea tyttöjen ja naisten omaehtoista toimintaa sekä tuottaa monimuotoista toimintaa. Nicehearts pyrkii luomaan naisten keskinäisiä, pitkäikäisiä verkostoja sekä edistämään erikikäisten ja erilaisista kulttuuritaustoista tulleiden tyttöjen ja naisten kohtaamista arjessa. Toiminta tapahtuu kestävän kehityksen periaatteella. (Vantaan Nicehearts ry i.a.a; Heikkinen-Velican 2015; Sjöholm 2015.)

Johanna Räisänen (nykyinen Sjöholm) (2004, 82–84) kertoo Niceheartsin toimintamallin kehityksestä artikkelissaan ”Nicehearts – Työtä tyttöjen ja naisten kasvun tukemiseksi”, jonka hän on kirjoittanut yhdessä Hannele Liljan kanssa. Räisänen kertoo työskennellessään 2000-luvun alussa Vantaan nuorisotaloilla huomanneensa, että nuorisotalojen toiminta oli pääosin suunnattu pojille ja tyttöjen paikka nuorisotaloilla oli yleensä toimia seuraajina. Vaikka nuorisotaloilta löytyi tyttöjä, jotka ottivat osaa talon toimintaan, Räisäsen mukaan suurin osa tytöistä keskittyi vain itsensä laittamiseen. Räisänen teki henkilökohtaista arviointia nuorisotalojen toiminnan suunnittelusta sukupuolen mukaan sekä nuorten aktiivisuudesta.

Niceheartsin toiminta on alkanut tyttötyöllä, jota tehtiin järjestämällä Vantaan eri nuorisotiloissa tyttöjen iltoja sekä avointa kerhotoimintaa (Vantaan Nicehearts ry i.a.b, 4; Heikkinen-Velican 2015). Räisänen päätti kokeilla tarjota vain tytöille suunnattua toimintaa, jossa toiminnan muotoina olivat perinteiset naisten toiminnot kuten kädentaidot, ompelu ja ruoanlaitto. Hän kertoo, että toimintaan osallistui kuitenkin vain vähän tyttöjä ja osallistujat olivat pelkästään alakouluikäisiä. Tämän jälkeen hän päätti kokeilla ”tyttöjen iltaa”, johon pojat eivät saaneet osallistua. Tytöille järjestettiin tyttöjen ilta, jossa tytöt saivat seksuaali-

valistusta, laulaa karaokea, tehdä koruja ja kokeilla meikkausta ja hiusten laittoa sekä tehdä ruokaa. Iltaan osallistui 150 tyttöä, jotka jakautuivat seitsemään eri kansallisuuteen. Lähtään tytöt olivat 10–18-vuotiaita. Räisänen kertoo tunnelman olleen ohjaajille yllättävä, koska tytöt olivat aktiivisesti mukana illan aikana ja heidän välillään syntyi keskustelua. Tämän lisäksi järjestettiin vielä kolme samanlaista iltaa tytöille ja kaikkiin riitti osallistujia. (Räisänen & Lilja 2004, 82–83.)

Vuonna 2001 perustettiin Nicehearts ja tyttöjen avoimien ovien pitäminen kaksi kertaa viikossa alkoi. Näihin tyttöjen avoimiin oviin yhdistys sai kohdennettua avustusta Vantaan kaupungin nuorisopalveluilta ja tilan toiminnalleen tiettyinä iltoina Tonttulan nuorisotalolta. (Sjöholm 2015.) Vuonna 2003 Nicehearts sai ensimmäisen projektirahoituksensa Raha-automaattiyhdistykseltä kolmeksi vuodeksi naisten talon toiminnan käynnistämiseksi. Idea tästä naisten talosta oli syntynyt ajatuksesta saattaa sekä naiset että tytöt saman katon alle ja molempien kohderyhmien hyvinvoinnin tukemisesta. Vuonna 2013 rahoitus saatiin myös tyttötyölle, jota siihen asti tehtiin lähinnä vapaaehtoisvoimin. Omat, nykyiset tilat toiminnalleen Nicehearts sai vuonna 2009. (Heikkinen-Velican 2015.)

Niceheartsin tyttötoiminta on nuorisotyötä, jossa punaisena lankana ovat tyttötyön metodit. Tyttötilassa ei ole vaatimuksia ja siellä tytöillä on mahdollisuus vähitellen antaa oman persoonansa tulla esiin. Se myös vaatii paljon Tyttötilan ohjaajilta. (Räisänen & Lilja 2004, 84.) Tarjottavista toiminnoistaan tytöille ja naisille Niceheartsilla suurta osaa esittää edelleen tyttötyö. Sosiaalisen tuen toiminta, joka kulkee nimellä Wahva Nainen toimintamalli, on palveluohjausta naisille. Lisäksi Nicehearts järjestää tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä erilaisia kulttuuri- ja harrastustoimintoja. Työvoimapolitiittista toimintaa Nicehearts järjestää toteuttamalla työvalmennusta ja yrittäjyyden tukemista, joka toteutuu 15 maahanmuuttajataustaisen naisen ottamisella kolmeksi kuukaudeksi työkokeiluun, jonka aikana heitä pyritään tukemaan, jotta he löytäisivät itselleen jatkopolun esimerkiksi joko työelämästä tai opiskeluista. (Heikkinen-Velican 2015.)

Niceheartsin toiminnassa käsitellään vahvasti keskustellen, pelaten ja leikkien asioita liittyen seksuaalisuuteen, tasa-arvoon ja itsemääräämisoikeuteen. Räisänen mielestä näistä asioista täytyy keskustella nuorten kanssa, jotta maail-

maan kasvaa itsensä tuntevia, toisia huomioivia ja kunnioittavia sekä ihmisoikeuksia huomioivia ja onnellisia kansalaisia. (Räisänen & Lilja 2004, 85.) Niceheartsin toiminnassa jokainen tyttö ja nuori nainen kohdataan yksilönä. Myös luontevan tunnesiteen luominen toiminnassa mukana oleviin tyttöihin ja nuoriin naisiin on tärkeää, sillä turvallinen yhteisö luo tilaa heidän terveelle kasvulleen vaikeiden elämäntilanteidenkin keskellä. Kaikki Niceheartsin toiminnot sekä toimintamuodot tavoittelevat yhteisöllisyyden vahvistumista ja ystävyysuhteiden luomista sekä avoimuuden lisääntymistä ja tietoisuuden kasvattamista. Toiminnalla pyritään vaikuttamaan nuorten kriittiseen ajatteluun ja asenteiden muutokseen. Myös osallisuuden kasvaminen nähdään tärkeäksi, sillä sitä kautta nuori integroituu sekä yhteiskuntaan että yhteisöön. (Vantaan Nicehearts ry 2014.)

Niceheartsin toimintaa ohjaavat arvot ovat tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys ja ilo. Yhdistyksen missiona on lisätä tyttöjen ja naisten hyvinvointia Vantaan alueella. Tavoitteena on myös lisätä tyttöjen naisten alueellista vaikuttamista ja osallisuutta sekä edistää integraatiota ja kotoutumista. (Vantaan Nicehearts ry i.a.a.) Tyttöjen ja naisten halutaan myös osallistuvan Niceheartsin toiminnan kehittämiseen sekä tilojen suunnitteluun siten, että kävijät kokevat ne kutsuviksi ja viihtyisiksi. Tällä tavoin heille osoitetaan se, että heitä arvostetaan Niceheartsilla. (Heikkinen-Velican 2015.)

Vuonna 2008 Nicehearts avasi Naisresurssikeskus Pihlajan. Sitä käyttävät yhdistyksen eri toimijat ja se mahdollistaa yhdistykselle oman varainhankinnan sekä toiminnan monipuolisen kehittämisen. Naisresurssikeskus Pihlaja on avoin harrastus- ja toimintakeskus. (Vantaan Nicehearts ry i.a.b, 5.)

Nicehearts työllistää kokopäiväisesti kahdeksan työntekijää. Työntekijöiden monipuolinen työhistoria on työssä koettu voimavaraksi ja rikkaudeksi. (Heikkinen-Velican 2015.) Nicehearts kuuluu Suomen Naisjärjestöjen keskusliittoon. Yhdistys on ollut perustamassa Suomen Naisresurssikeskusten yhdistys ry:tä ja se on verkostoitunut laajasti Vantaalle, pääkaupunkiseudulle sekä koko Suomeen. (Vantaan Nicehearts ry i.a.b, 5.)

Vantaan Tyttöjen Tila (myöhemmin Tyttöjen Tila) on Niceheartsin kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisen tyttötyö-kehittämisprojektin (2013–2015) osa ja sen toiminta tapahtuu Niceheartsin tiloissa. Se on perustettu tyttöjen ja nuorten naisten omaksi tilaksi, jossa he voivat saada omaan kasvuunsa tukea ja tulevat nähdyiksi juuri sellaisina kuin ovat. Tyttöjen Tilassa tytöillä ja nuorilla naisilla on mahdollisuus vapaa-aikansa viettämiseen lämminhenkisessä ja yhteisöllisessä ympäristössä. (Vantaan Nicehearts ry i.a.a; Heikkinen-Velican 2015.)

Toiminnan kivijalka ovat Tyttöjen Tilan avoimet illat, joita järjestetään maanantaisin, tiistaisin ja keskiviikkoisin. Nämä avoimet toimintaillat on jaettu ikäryhmitäin siten, että maanantaisin toiminta on suunnattu 16–28-vuotialle, tiistaisin 10–13-vuotialle ja keskiviikkoisin 13–16-vuotialle tytöille ja nuorille naisille. Suurimpana kävijäkuntana toiminnassa ovat 10–18-vuotiaat tytöt ja nuoret naiset. Avoimet illat ovat niin sanottuja matalankynnyksen kohtaamispaikkoja, joiden kautta tyttöjen on helppo tulla toimintaan mukaan ja tutustua ohjaajiin. Näin tytöt pääsevät Niceheartsin ja Tyttöjen Tilan toimintaan sisälle ja voivat osallistua mahdollisuuksien ja tarpeidensa mukaan tavoitteelliseen toimintaan ja yksilötyöhön. (Heikkinen-Velican 2015; Vantaan Nicehearts ry i.a.a.)

Tytöjen Tila on mukava, viihtyisä ja turvallinen paikka. Sen toiminta on avointa kaikille 10–28-vuotialle tytöille ja nuorille naisille sekä niille, jotka tuntevat tähän ryhmään kuuluvansa. Tarkoituksena Tyttöjen Tilalla on tarjota kohtaamispaikka, jossa tytöillä on mahdollisuus tavata toisiaan sekä osallistua oman tahtonsa mukaan erilaisiin toiminnallisiin ryhmiin kuten esimerkiksi kokkikerhoon, liikunta ja kädentaidot. Tyttöjen Tilassa on aina paikalla useampi naisohjaaja, joiden kanssa tytöt voivat tarvittaessa keskustella mieltään painavista asioista ja saada niihin tukea. (Vantaan Nicehearts ry i.a.a; Heikkinen-Velican 2015.)

Kun tytöille luodaan kokonaan oma tila, välittää se heille näkemyksen siitä arvosta, jota naisena ja tyttönä olemisella on. Poikavapaat tilat mahdollistavat myös sen, että tytöt voivat olla rauhassa omia itsejään vapaampina stereotyyppisistä sukupuolirooleista. Myös kilpailu poikien huomiosta poistuu eikä tyttöjen tarvitse jatkuvasti peilata viehättävyyttään vastakkaiseen sukupuoleen. Tämä koetaan usein hyvin vapauttavana kokemuksena. (Eischer 2009, 15.)

Tyttöjen Tilan toimintaan kuuluvat myös erilaiset tavoitteelliset sekä harrasteryhmät. Ryhmien kokoontuminen on säännöllistä ja ne kokoontuvat yleensä viikoittain tunnin, kahden ajan. Tyttöillä on mahdollisuus tutustua itseensä sekä saada omaan kasvuunsa tukea näissä luottamuksellisissa ja vuorovaikutteisissa ryhmissä. Keskustelun lisäksi ryhmissä voidaan käyttää toiminnallisia menetelmiä, kuten esimerkiksi luovaa ilmaisua. Uusia ryhmiä perustetaan tyttöjen toiveiden sekä tarpeen mukaan eri teemojen ympärille. Kaikki ryhmät ovat myös maksuttomia. (Vantaan Nicehearts ry i.a.a.)

Tällä hetkellä Tyttöjen Tilan toimintaan kuuluvia ryhmiä ovat Avoin street dance -ryhmä, Nuorten odottavien äitien -ryhmä, Sarjakuvapaja sekä Leffakerho, joka on toteutettu yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa. Nuorten odottavien äitien -ryhmä on tarkoitettu alle 21-vuotiaille odottaville äideille ja se on toteutettu täydentyvänä suljettuna ryhmänä, jonka tarkoituksena on tarjota odottaville äideille monipuolista tukea niin ohjaajalta kuin vertaisilta. Leffakerhossa nuoret tekevät itse alusta asti lyhytelokuvan. Loma-aikoina Tyttöjen Tila järjestää myös päiväleirejä. (Vantaan Nicehearts ry i.a.a; Heikkinen-Velican 2015.)

Erään Vantaalaisen koulun kanssa yhteistyössä toimii myös suljettu tyttöryhmä koulun tiloissa. Ryhmä on tarkoitettu tuota koulua käyville tytöille, jotka tarvitsevat sosiaalista tukea arkeen ja koulun käyntiin. Ryhmä kokoontuu viikoittain ja siellä tytöt pääsevät harjoittelemaan ryhmätyöskentelytaitoja sekä muita sosiaalisia taitoja mukavan yhdessä olon myötä. Ryhmä toimii Tyttöjen Tilan ohjaajien avustuksella nyt toista vuotta ja tarkoituksena on, että koulu jatkaisi ensi vuonna toimintaa itsenäisesti. (Heikkinen-Velican 2015.)

6.2 Tikkurilan seurakunta

Olimme syksyllä 2014 yhteydessä Tikkurilan seurakunnan vastaavaan diakonia-työntekijä Anita Saloseen ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotyönohjaajaa Mika Ijäkseen ja pyysimme heitä pohtimaan kanssamme opinnäytetyömme kirkollista osiota. Tarkoituksena opinnäytetyössä on selvittää millä tavalla Tikkurilan seu-

rakunta toteuttaa sukupuolisensitiivistä tyttötyötä ja onko heillä omaa tyttötoimintaa. Tapasimme Mika Ijäksen joulukuussa 2014, jolloin keskustelimme Tikkurilan seurakunnan nuorisotyöstä. Nauhoitimme haastattelun.

Tikkurilan seurakunta tarjoaa 7–14-vuotiaille tytöille ja pojille erilaista kerhotoimintaa. Seurakunta järjestää kokkikerhoja, puuhakerhoja, näytelmäkerhoja, puuhakokkis-kerhoa ja musakokkiskerhoa 1-6.luokkalaisille. Sen lisäksi seurakunta järjestää perheretkiä ja loma-ajantoimintaa joululoman ajaksi vähävaraisten lasten perheille. Tikkurilan seurakunta tekee myös koulutyötä ja järjestää tapahtumia koululaisille ja heidän perheilleen. (Vantaan seurakunnat i.a.a.; Ijäs 2014.)

Nuorille Tikkurilan seurakunta järjestää nuorille rippikouluja, isoskoulutusta ja tapahtumia, bänditoimintaa sekä kerhonohjaajakoulutusta. Nuorille järjestetään myös retkiä ja leirejä. Nuiskukurssia eli nuorten ihmissuhdetaitoihin keskittyvää kurssia on pidetty seurakunnassa nyt toisen kerran. Seurakunnan nuorisotilassa järjestetään perjantaisin Asemanlapset konseptiin kuuluva Walkers-kahvilailta nuorille. Sitä on järjestetty Tikkurilan seurakunnassa jo kuudentoista vuoden ajan. (Vantaan seurakunnat i.a. b; Ijäs 2014.) Asemanlapset ry on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton valtakunnanjärjestö, jonka Walkers-toiminta tekee ennaltaehkäisevää nuorisotyötä. Nuorten avoimina kohtaamispaikkoina toimivat Walkers-kahvilat ovat Walkersin toimintamuodoista yksi tärkeimmistä. Walkers-toiminta on nuorille suunnattua matalan kynnyksen toimintaa, jonka kautta nuorilla on mahdollisuus aikuisten kohtaamiseen. (Aseman Lapset ry 2013.)

Ijäs (2014) näkee kirkon tekemän nuorisotyön kasvatukeskeisenä. Hänen mielestään nuorille pitää olla paikkoja, jossa he voivat kasvaa kristityn identiteetissä ja jossa kristillinen usko on nuorelle tukena kasvussa. Häntä kiinnostaa mitä nuoret itse kokevat tarvitsevänsä kirkon nuorisokasvatukselta. Selvittämällä näitä asioita myös kirkko hyötyisi hänen mielestään, koska parhaimmillaan nuorista tulisi aktiivisia aikuisia, joiden mielikuvat kirkosta perustuu muuhunkin kuin median antamaan kuvaan kirkosta.

Seurakunnalla on varhaisnuorisotyön puolella kerhoja, jotka on segmentoitu tytöille. Myös leirejä on pelkästään tytöille. Ijäs kertoo, että tyttöjen iät otetaan huomioon kerhotoimintaa ohjattaessa. Hän kertoo, että heidän toiminnastaan suuri osa perustuu toiminnallisuuteen, mutta mukana on aina lisäksi opetuksellinen puoli. Opetuksen sisältö mitoitetaan nuorten kehitysvaiheen mukaisesti. Esimerkkinä hän sanoo, että lapsia ja nuoria ohjaavat kerhonohjaajat on koulutettu ohjaamaan tietyn ikäisten ryhmää. (Ijäs 2014.)

Ijäksen (2014) mielestä on tärkeää huomioida sukupuolisuus ja sukupuoleen kasvaminen. Hän kuitenkin lisää, että toiminnan luonteesta riippuen tulee miettiä, milloin ihmisiä on tarvetta erottaa sukupuolen takia. Hänen mielestään vain tytöille suunnattu toiminta on silloin perusteltua, kun se selkeästi liittyy tyttöyteen ja vain tyttöjenjuttuihin sekä tytöksi ja naiseksi kasvamiseen. Hän näkee myös arvokkaana sen, että tytöt ja pojat yhdessä voivat kasvaa paitsi tuntemaan omaa sukupuolisuuttaan myös tuntemaan toisen sukupuolisuutta. Hän sanoo vielä, että nämä ovat sellaisia asioita, joita on opetuksen kannalta erittäin oleellista pohtia.

Ijäs (2014) kertoo, että varhaisnuorisotyön kontekstissa on paljon mietitty poika- ja tyttöerityistä työtä. Hän mukaansa seurakunnissa oli 10 vuotta sitten paljon tyttö- ja poikaryhmiä, mutta luulee, että kustannuspaineiden takia toiminta tapahtuu nykyään sekaryhmissä. Kysymys erikseen tytöille ja pojille suunnatusta työstä ei hänen mielestään kuitenkaan ole hävinnyt mihinkään ja hän toteaaakin, että varhaisnuorille on oleellista toimia tyttö- ja poikaryhmissä.

Ijäs (2014) pohtii, että erikseen tytöille järjestettävän työn tulisi Tikkurilan seurakunnan toiminnassa tapahtua jo olevan varhais- ja nuorisotoiminnan sisällä. Hän perustelee sitä sillä, että seurakunnalle tulee paljon pyyntöjä erityisille ryhmille järjestettävästä toiminnasta ja heidän pitää miettiä mikä on nuorisotyön perustehtävä ja mikä taas on sellaista mikä on jonkun toisen tehtävä. Hänen mielestään erityiselle tyttötyölle ei kuitenkaan pidä sanoa ei, vaan on mietittävä miten sitä toteutetaan nuorisotyön raameissa. Hän miettiikin, että tyttötyötä voisi tehdä tytöille suunnattuna tapahtumana tai järjestää nuorten yö vain tytöille.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

7.1 Tutkimuksen kohderyhmän kuvaus

Tutkimuksen kohderyhmänä on Vantaan Nicehearts ry:n Tyttöjen Tilan ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotoiminnassa käyvät 10–16-vuotiaat tytöt. Päädyimme ikärajaukseen siitä syystä, että Niceheartsin avoimessa toiminnassa käyvistä tytöistä suurin osa kuuluu tähän ikäluokkaan ja siksi, että seurakunnan nuorisotoiminnassa pystymme helposti saavuttamaan samaa ikäryhmää olevia nuoria.

Kouluikäisiksi luokitellaan 10-vuotiaat lapset, sillä heillä ei vielä välttämättä ole alkanut murrosikää, joka alkaa viimeistään 12 vuoden iässä jatkuen aina 17–18 vuoden ikään asti (Katajamäki 2004, 72). Kehityopsykologiassa tätä kehitysvaihetta kutsutaan keskilapsuudeksi, joka kestää 6–7 vuoden iästä noin 12 ikävuoteen (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2006, 70). Tässä ikävaiheessa fyysinen kehitys on melko tasaista. Murrosiän alkaessa kasvu kiihtyy sukupuolihormonien johdosta. Tätä kutsutaan kasvupyrähdykseksi. Murrosiän tuomat kehon muutokset alkavat tytöillä näkyä noin 10–12-vuotiaina. (Katajamäki 2004, 72; Nurmi ym. 2006, 72–73.)

Perhe on erittäin tärkeä 10–12-vuotiaille. Myös kavereiden merkitys muuttuu koko ajan tärkeämmäksi ja lapsi alkaa kaivata heidän seuraansa, erityisesti vertaisia samasta sukupuolesta. Kavereiden valinta on myös entistä huoleellisempaa. Tässä iässä herää kiinnostus vastakkaista sukupuolta kohtaan. Keskilapsuus tuo tullessaan muutoksen myös lapsen ajatteluun. Tämä muutos auttaa häntä välittömistä havainnoista vapautumisesta sekä lisää joustavuutta ajattelussa, kun pohdinnassa ovat erilaiset konkreettiset ilmiöt ja niiden ymmärtäminen. Samalla on kyse myös siitä, että lapsi luopuu monista sadunomaisista sekä lapselle tärkeistä uskomuksista. (Katajamäki 2004, 73; Nurmi ym. 2006, 83.)

Nuoruusikä on lapsuudesta aikuisuuteen siirtymisen aikaa. Tätä kehityskulkua vievät eteenpäin monet erilaiset muutokset liittyen muun muassa fyysiseen kasvuun sekä ajattelun kehittymiseen. Myös sosiaaliset tekijät aina lähipiirin odo-

tuksista yhteiskunnan rakenteisiin vaikuttavat nuoren kasvuun. Nuori myös ohjaa omaa kasvuaan yhä enenevässä määrin. (Nurmi ym. 2006, 124.)

Nuoren kehitys jaksotellaan tiettyjä piirteitä sisältäviin vaiheisiin. Nämä vaiheet limittyvät todellisuudessa toisiinsa ja vaihtelut yksilöiden kesken ovat suuria. Murrosiän alkaminen on myös varhaisnuoruuden alku. Nuori kasvaa paljon ja hänen kehonsa muuttuu nopeasti, mikä vaikuttaa hänen tapaansa hahmottaa kehonkuvaansa. Hänen kiinnostuksensa ulkomuotoonsa on hyvin suuri eikä hän kestä lähes mitään arviointia, joka kohdistuu häneen itseensä. (Katajamäki 2004, 73.)

Varsinaisen nuoruuden aikaan nuori pyrkii voimakkaasti itsenäistymään, mutta tavoittelee kuitenkin samanaikaisesti sekä lapsen että aikuisen etuja. Ajankoh- taiseksi tulevat myös intensiiviset ja lyhyet rakastumiset. Myöhäisnuoruudessa pituuskasvu on ohitse ja nuori saavuttanut fyysisen kypsyysden. Suhteet vanhempiin paranevat vähitellen ja muuttuvat aikuisten välisiksi suhteiksi. (Katajamäki 2004, 73.)

Ikätoverien merkitys korostuu nuoruudessa ja nuori viettää aikaa yhä enemmän heidän parissaan. Aluksi nuori viettää aikaa enimmäkseen samaa sukupuolta olevien kanssa. Myöhemmin nämä kaveriryhmät muuttuvat sekä tyttöjä että poikia sisältäviksi sekaryhmiksi ja lopulta hyvät ystävät tulevat kaveriryhmien tilalle. (Katajamäki 2004, 73; Nurmi ym. 2006, 130.)

Kulttuurisesti määräytyneiden roolien sekä asemien omaksuminen on osa nuoruuden elämänvaihetta. Nuoren paikka yhteiskunnassa ei ole vielä vakiintunut aktiivisen osallistujan tai syrjäytyneen rooliin, vaan se on vielä muuttuva. Osallistuminen erilaisiin toimintoihin voi parhaimmillaan tarjota nuorelle kiinnittymisen yhteiskuntaan, poliittisen toimijuuden löytymisen sekä kohentaa hänen itsetuntoaan. Kuitenkin käytännössä vain harvoilla nuorilla on kykyä sekä voimavaroja täysipainoiseen osallistumiseen. Tärkeämpää on, että jokainen nuori saa tukea ja onnistumisen kokemuksia, mikä onkin nuorisotyön yksi tärkeimmistä tehtävistä. (Horelli, Haikkola & Sotkasiira 2008, 217.)

7.2 Laadullinen tutkimus

Tutkimusotteeksi valitsimme laadullisen tutkimuksen. Sillä tarkoitetaan kaikkia tutkimuksia, joissa pyritään löytämään asioita ilman tilastollisia menetelmiä. Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on tutkittavan ilmiön kuvaaminen ja ymmärtäminen kokonaisvaltaisesti. Toisin kuin määrällisen tutkimuksen toteuttamisessa, laadullista tutkimusta voidaan tehdä ilman tarkkaa viitekehystä. Laadullinen tutkimus voi liittyä moniin eri tieteenfilosofisiin suuntauksiin, joten sitä voidaan toteuttaa monilla erilaisilla menetelmillä. Laadullisessa tutkimuksessa analyysi kulkee mukana koko tutkimusprosessin ajan ja ohjaa tutkimusprosessin kulkua ja tiedonkeruuta. Pääpiirteenä laadullisissa tutkimuksissa ovat näkökulmat, jotka liittyvät tutkittavan kohteen esiintymisympäristöön, taustaan, tarkoituksiin, merkityksiin, ilmaisuun ja kieleen. Ihmisiin kohdistuva tutkimus onkin useasti laadullista tutkimusta. (Kananen 2008, 24; Jyväskylän yliopisto i.a.)

Laadullisella tutkimuksella tarkastellaan yleensä prosesseja ja ollaan kiinnostuneita ihmisten kokemuksista ja maailmankatsomuksista. Tutkijan kautta reaali-maailma muuttuu tutkimustuloksiksi. Kvalitatiivisen tutkimuksen tekijä on suoraan tekemisissä tutkittavan kohteen kanssa. Tutkija siis menee ilmiön pariin havainnoimaan ja haastattelemaan, jolloin tutkimus tapahtuu sen oikeassa kontekstissa. (Kananen 2008, 25.) Tutkija pyrkii ymmärtää prosesseja, merkityksiä ja ilmiötä käyttäen apunaan sanoja, tekstejä ja kuvia. Laadullista tutkimusta käytetään tutkittaessa yksittäisiä tapauksia, jolloin siitä halutaan saada irti niin paljon tietoa kuin mahdollista. Laadullinen tutkimus on siis niin sanottua kuvailevaa eli deskriptiivistä tutkimusta. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tärkeää aloittaa työn tekeminen puhtaalta pöydältä, ilman mitään ennakkoluuloja. (Kananen 2008, 25, 28.)

7.2 Tutkimusaineiston keruu

Ryhmähaastattelulla saadaan erilaista tietoa kuin yksilöhaastatteluilla, sillä siinä näkyvät ryhmätilanteen vaikutukset ja jos ryhmät ovat erilaisia, niin silloin ryh-

mien koostumuserot vaikuttavat tuloksiin. Vaikutuksia on myös ryhmädynamiikalla ja ryhmäläisten persoonallisuuksilla ja jäsenet voivat vaikuttaa tietoa lisäävästi sekä tietoa vähentävästi. Ryhmähaastatteluissa on tärkeää varoa vahvojen ja dominoivien persoonallisuuksien näkymistä aineistossa. Etuna ryhmähaastattelussa on se, että saadaan samanaikaisesti tietoa monelta vastaajalta. Esimerkiksi pienten lasten, jotka ovat arkoja tai ujoja, mielipiteiden saamiseksi ryhmähaastattelu on koettu hyväksi menetelmäksi. (Kananen 2008, 75; Hirsijärvi & Hurme 2000, 63.)

Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, jossa haastattelu kulkee tutkijan etukäteen valitsemien teemojen ja niihin liittyvien tarkentavien kysymysten avulla, mutta kysymysten muoto tai niiden esittämisjärjestys ei ole ennalta tarkkaan määriteltä. Teemat perustuvat siihen mitä tutkittavasta asiasta jo tiedetään. Teemahaastattelu sopii hyvin tilanteisiin, joissa intiimit ja arat aiheet ovat kohteena tai joissa selvityksen kohteena ovat heikosti tiedostetut asiat kuten arvostukset, ihanteet sekä perustelut. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75; Metsämuuronen 2006, 115.)

Teemahaastattelun etuna on se, että se ei määrittele tutkimusta kvalitatiiviseen tai kvantitatiiviseen, se ei myöskään ota kantaa siihen, kuinka paljon on haastattelukertoja tai kuinka syvälle haastattelussa on porauduttava. Teemahaastattelu kertoo nimenä juuri siitä mikä on haastattelussa oleellista, eli haastattelussa edetään keskeisten teemojen avulla. (Hirsijärvi & Hurme 2000, 48.)

Teemahaastatteluihin kuuluu yleensä haastatteluiden nauhoittaminen, jotta keskustelu saadaan sujumaan tauotta. Tehtyjen haastatteluiden perusteella on todettu, että vaikka haastateltava jännittäisikin nauhoittamista, hän usein unohtaa sen nopeasti. Hyväksi on myös koettu se, että haastateltava käyttää tallenninta huolettomasti, kuin se kuuluisi asiaan. Haastateltava voi myös kevyesti kertoa käyttävänsä tallenninta ja pyytää haastateltavan lupaa nauhoitukseen. Suostumisesta ei kannata tehdä suurta valintatilannetta. (Hirsijärvi & Hurme, 92.)

Nuorten haastatteluissa voi käydä niin, että nuoret eivät välttämättä halua tutkijan utelevan heitä koskevista asioista. Tämä johtuu siitä, että länsimaiseen kulttuuriin kuuluu nuorena etääntyminen aikuisten maailmasta. Jotta haastattelu onnistuu, tulisi nuoret vakuuttaa haastattelun tarpeellisuudesta, niin sanotusti saada heidät haastattelun ”puolelle”. Nuoria haastateltaessa on myös tärkeä viestiä nuorelle, että hänen mielipiteistään ollaan oikeasti kiinnostuneita. (Hirsijärvi & Hurme, 132.)

Päädyimme teemahaastattelun käyttöön opinnäytetyössämme, sillä halusimme selvittää tyttöjen mielipiteitä sekä saada niille perusteluja, joten teemahaastattelu sopi työhömmme parhaiten. Haastattelun toteutimme ryhmähaastatteluna, jota varten valmistelimme haastattelurungon (liite1). Ryhmähaastattelun avulla saimme kerralla enemmän aineistoa ja yhteistyökumppaniemme mielestä ryhmähaastattelu oli tilanteena tytöille helpompi kuin mitä yksilöhaastattelu olisi ollut.

Keräsimme aineistoa haastatteleamalla tyttöjä Niceheartsin Tyttöjen Tilassa sekä Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä käyviä tyttöjä. Toteutimme Niceheartsilla kaksi ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä kolme haastattelua. Niceheartsilla toinen haastattelu tehtiin nuoremmille 10–13-vuotiaille tytöille ja toinen vanhemmille 13–16-vuotiaille tytöille. Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä haastattelimme kolmea 13–16-vuotiaiden tyttöjen ryhmää. 10–12-vuotiaiden tyttöjen haastattelu ei Tikkurilan seurakunnassa onnistunut, sillä tämän ikäluokan edustajia ei ole mukana heidän varhaisnuorten toiminnassaan. Yhdessä ryhmässä oli 3–5 tyttöä.

Pyysimme työntekijöitä kysymään nuorilta ketkä heistä ovat kiinnostuneita tulemaan haastateltavaksi. Teimme suostumuslomakkeen nuorten vanhemmille haastatteluja varten (liite 2), joka osassa paikoista lähetettiin vanhemmille etukäteen ja osassa annettiin haastattelupäivänä. Lomakkeessa oli yhteystietomme, jos vanhemmat eivät haluaisi lapsensa vastausten päätyvän opinnäytetyöhömmme.

Tutkimuslupaa haimme Vantaan Nicehearts ry:ltä heidän omalla hakemuksellaan. Hakemus lähetettiin 15.12.2014. Tikkurilan seurakunnassa saimme kirkkoherralta luvan tehdä tutkimusta.

7.3 Tutkimusaineistoin analysointi

Laadullisen aineiston analyysia ja tulkintojen tekemistä voidaan lähestyä kahdella eri periaatteellisella lähestymistavalla. Toinen näistä periaatteista on pitäytyä kiinni aineistossa, jolloin voidaan sitä analysoidessa käyttää niin sanottua grounded-mallia ja tällä tavoin tehdä tulkintoja aineistosta käsin. Toisaalta aineisto voi toimia tutkijan teoreettisen ajattelun lähtökohtana eli apuvälineenä tai lähtökohtana tutkijan tekemille tulkinnoille. Vaikein vaihe laadullisessa tutkimuksessa on kuitenkin tulkintojen tekeminen, eikä siihen ole minkäänlaisia muodollisia ohjeita. On tutkijan mielikuvituksesta kiinni kuinka hedelmällisiä ja osuvia tulkintoja hän tekee. (Eskola & Suoranta 2000, 145.)

Teemoittelu on hyvä analyysitapa silloin, kun pyritään ratkaisemaan jotain käytännön ongelmaa. Teemoittelu on yksi laadullisen aineiston analyysitavoista ja tarkoittaa siis sitä, että aineistosta voidaan löytää tutkimusongelmaa selventäviä erilaisia teemoja. Tällä tavalla voidaan vertailla teemojen esiintymistä aineistossa. Aineiston voi esittää kokoelmana erilaisia kysymyksenasetteluja poimimalla aineistosta keskeiset aiheet. Ensin aineistosta on kuitenkin löydettävä ne ja eroteltava aiheet, jotka ovat tutkimusongelman kannalta tärkeitä. Kvalitatiivisen aineiston analyysi jää usein vain sitaattikokoelmaksi. Eri teemoihin liittyvät lainaukset ovat kiinnostavia, mutta se ei ole kovin pitkälle edennyt analyysiä. Onnistuneessa teemoittelussa teorian ja empirian täytyy olla vuorovaikutuksessa, jotta on mahdollista nähdä niiden lomittuminen toisiinsa. (Eskola & Suoranta 2000, 174–175.)

Teemoittelua seuraa yleensä aineiston pelkistäminen, joka voidaan tehdä neljällä eri tavalla. Tutkijan tekemää tulkintaa voi perustella tekstikatkelmalla, aineistoa on mahdollista kuvata sitaatilla, lainausta voidaan käyttää elävöittämään

tekstiä tai aineistoa on mahdollisuus pelkistää tiivistetyiksi kertomuksiksi. (Eskola & Suoranta 2000, 175.)

Aineiston analysoinnin aloitimme haastattelujen litteroinnilla, jonka jälkeen teemoittelimme haastattelut aineistosta nousseiden teemojen mukaan. Aineistosta nousi esiin viisi teemaa, jotka olivat tyttöjen kokemukset toiminnasta, heidän kokemuksensa ohjaajista, vastakkaisesta sukupuolesta ja tilojen viihtyvyydestä sekä tyttöjen suhtautuminen muuhun nuorisotoimintaan. Jaoimme aineiston vielä taulukoihin näiden teemojen mukaan, jotta niiden aukikirjoittaminen kävisi helpommin. Pelkistimme aineiston kuvaamalla sitä sitaattien avulla.

8 TYTTÖJEN KOKEMUKSIA

Haastatteluista nousi esille vahvimpana viisi teemaa, joiden mukaan teemoitimme haastateltaviemme vastaukset. Nämä teemat olivat seuraavat: Tyttöjen kokemuksia toiminnasta, ohjaajien, vastakkaisen sukupuolen ja tilojen kokeminen sekä tyttöjen suhtautuminen muuhun nuorisotoimintaan. Alla esittelemme tulokset. Niissä olemme merkinneet haastatteluista nousseet suorat lainaukset siten, että lainauksen lopussa lukee suluissa joko NH (Nicehearts) ja TSRK (Tikkurilan seurakunnan nuorisotyö).

8.1 Kokemuksia toiminnasta

Nuoruuden aikana kavereista tulee entistä tärkeämpiä ja nuoren heidän kanssaan viettämä aika kasvaa. Aluksi aikaa vietetään usein vain samaa sukupuolta olevien kavereiden kanssa, mutta myöhemmin tytöt ja pojat muodostavat yhteisiä kaveriryhmiä. (Katajamäki 2004, 73; Nurmi ym. 2006, 130.) Toiminnan kokemuksista kysyttäessä oli selkeästi nähtävissä, että yhteistä kummallekin tilalle olivat tyttöjen kokemukset kavereista. Suurin osa oli tullut toimintaan mukaan kavereiden kautta ja kummassakin tilassa kaverit olivat myös niissä parasta.

– – *kaikista paras asia mitä täällä tehdään on se, että mä nään tuon maailman parhaan ihmisen. (NH)*

Tääl näkee kavereita. (NH)

Se on tärkeätä et voi nähä kavereita ja pystyy olee kavereitten kans. (TSRK)

Monet niiku kaverit on tääl niin se on niinku kiva et näkee sit niitä kaikkii tääl. (TSRK)

Tää on sellai niiku säännöllinen tapaaminen kavereiden kaa. (TSRK)

Eroina toiminnan kokemuksissa näkyi se, että Niceheartsin tytöille myös tilan toiminnallisuus sekä yhdessä tekeminen olivat syy olla mukana toiminnassa. Parhainta toimintaa tyttöjen mielestä Tyttöjen Tilassa olivat Singstars-videopeli, kokkikerho sekä ohjaajien tytöille ohjaama rentoutushetki. Se, että Tyttöjen Tilan toiminta oli ilmaista, koettiin myös merkittäväksi syyksi olla mukana toiminnassa. Lisäksi toiminnan sanottiin olevan kivaa ja siellä olo koettiin turvalliseksi. Tyttöjen Tilassa koettiin olevan hyväksyvä ilmapiiri.

Seku jos on kokkis nii sitte jos me tehään jotain niin sit me kaikki kokoonnutaan yhdessä tonne syömään. (NH)

Tää tekeminen. (NH)

Tikkurilan seurakunnan nuoret eivät toivoneet nuorisotilaan juuri lainkaan mitään lisää tavaroiden tai tekemisen suhteen. Tyttöjen mielestä esimerkiksi lehtiä tai toinen biljardipöytä olisi kiva saada nuortentilaan, mutta niiden saaminen ei ollut heille tärkeää. Tärkeintä tytöille oli se, että he saivat olla jossain sisällä juttelemassa, istumassa rauhassa ja viettämässä aikaa ystävien kanssa. Heistä oli myös hienoa, että Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä he kohtaavat ihmisiä eri ikäluokista, eivätkä vain omastaan.

No kaverit ja sit semmone hyvä ilmapiiri ja rento meininki. (TSRK)

Saa vaan olla ja puhua kavereitten kans. (TSRK)

Ja sit niinku tääl on sillee tapaa vähä eri ikäsi ihmisi. (TSRK)

Vantaan Nicehearts ry on perustettu tytöille ja nuorille naisille omaksi tilaksi. Toiminnan tavoitteena on tukea tyttöjen kasvua ja tytöt otetaan vastaan juuri sellaisina kuin he ovat. Tyttöjen Tila tarjoaa lämmينhenkisen ja yhteisöllisen ympäristön. (Vantaan Nicehearts ry i.a.a; Heikkinen-Velican 2015.) Niceheartsin tytöt kokivatkin, että Tyttöjen Tilan toiminta on selkeästi suunnattu tytöille ja että toiminnassa tehdään heidän mielestään ”tyttömäisiä” juttuja. Haastattelemiem-

me tyttöjen vastaukset koskien Niceheartsin tiloja olivat siis juuri Niceheartsin tilojen kuvauksen mukaisia. Tytöt näyttivät tulevan hyvin keskenään toimeen, eivätkä he kokeneet syrjintää Tyttöjen Tilassa. Tytöt kokivat, että he saavat olla siellä juuri sellaisia kuin he ovat.

No en mä oo koskaa nähny miehii virkkaamassa tai lakkaamas kynsii tai puhumassa menkoista. (NH)

No meillä oli viime syksynä kävi semmonen nainen tekemäs geelikynsiä. – – Mää olin joka kerta siellä, istuin joka viikko siellä. (NH)

Seurakunnan tytöt taas kokivat, ettei heidän mielestään ole tarvetta erikseen tytöille ja pojille suunnatulle toiminnalle. Erottelu koettiin jopa outona, sillä tytöt olivat niin tottuneita poikien läsnäoloon toiminnassa. Haastatteluissa nousi kuitenkin idea siitä, että joskus voisi pitää tytöille oman tyttöjen illan sekä vastaa-vasti pojille poikien illan.

8.2 Kokemuksia ohjaajista

Haastatteluista nousi esille, että sekä Niceheartsilla että Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä nuorilla on ohjaajiin syvä luottamus. Nuoret kokivat, että heidän on helppo puhua ohjaajille henkilökohtaisistakin asioista eivätkä ohjaajat kerro nuorten heille uskomia asioita eteenpäin.

Tavallaa tietää jo aluks ettei tääl ala mikää leviämää. (NH)

– – mä oon aina puhunu niinku ihan yksityiselämästä lähtien kaikki asiat – – (NH)

Kyllä mä ainaki koen, että niille on silleen niinkö aika helppo puhuu ku ne on silleen niinku ne tulee aina puhuun sulle ja ne on semmosii tosi rentoja ja tälle. Niin musta tuntuu et pystyn puhuun niille aika monista asioista. – – Must tuntuu et ne ei kerro sitä sit eteenpäin tai mitään et salassapito ja tälle. (TSRK)

Kyllä niille pystyy puhuun, mulla on oma kokemus siitä. (TSRK)

Niceheartsilla osa ohjaajista oli muodostunut tytöille hyvin läheisiksi. Tytöt kokivat voivansa puhua näille ohjaajille aivan kaikesta, jopa enemmän mitä omille äideilleen. Punnoson (2007, 527.) mukaan nuorilta saattaakin puuttua kannustava naiseuden esikuva ja voi olla perheitä, joilla on vain yksi tai ei yhtään huoltajaa. Näiden esikuvien puute voi johtaa siihen, että nuori yrittää hakea samaistumiskohteita vertaisistaan nuorista, mikä voi johtaa jopa väkivaltaiseen käyttäytymiseen nuoren ajautuessa esimerkiksi väkivaltaisiin alakulttuureihin. Nuoret peilaavat itseään aikuiseen, jolloin luotettavan ja turvallisen naisen esikuvan löytäminen voi ehkäistä nuoren ongelmakäyttäytymistä. Haastattelemiemme tyttöjen puhuessa heille läheisiksi muodostuneista ohjaajista, pystyi heistä aistimaan näiden ihmisten tärkeyden heidän elämässään. Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä tekemistämme haastatteluista ei noussut esille samanlaisia kokemuksia tyttöjen ja ohjaajien läheisyydestä.

Sen kaa mää oon puhunu ihan kaikki melkeen ku omalle äitille vois sin puhuu niin puhun sille. Sille mä oon aina puhunu niinku ihan yksityiselämästä lähtien kaikki asiat ja se on kyl semmonen ku ois oma äiti siinä vieressä ku sille puhuu. (NH)

Munki mielest (ohjaajan nimi) on aina voinnu puhuu silleen niinku enemmän mitä äitille. Et jotain mitä mä en uskalla äitille sanoo nii. (NH)

Äiti ei ehkä aina ymmärrä samal taval. (NH)

Molemmissa paikoissa ohjaajat koettiin myös helposti lähestyttäviksi. Tytöt kokivat, että heille on helppo mennä juttelemaan ja että heitä on helppo pyytää esimerkiksi mukaan pelaamaan. Haastatteluista kävi ilmi, että Niceheartsilla ohjaajat kuitenkin ovat mukana yhdessä tekemisessä enemmän kuin Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön ohjaajat.

– – ne on sellasii tosi helposti lähestyttävii ihmisii niiku et vaik ei ees tuntis niille on helppo puhuu. (TSRK)

– – ne tulee aina puhuun sulle ja ne on semmosii tosi rentoja ja tälle – – (TSRK)

Tytöt kokivat, että toiminnan aikana ohjaajat viettävät heidän kanssaan hyvin aikaa. Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnassa mukana olevat tytöt kokivat, että ohjaajat antavat nuorille tilaa, mutta ovat myös kiinnostuneita heistä ja heidän kuulumisistaan. Niceheartsilla tytöt toivat haastatteluissa esille sen, että heistä on mukavaa, kun ohjaajat osallistuvat myös toimintaan ja esimerkiksi askartelevat ja laulavat Singstaria heidän kanssaan. Osa ohjaajista oli kuitenkin jäänyt heille etäisemmiksi kuin toiset, sillä he viettivät aikaa enemmän toimistossa kuin tyttöjen kanssa. Tytöt toivat kuitenkin esille sen, että ymmärtävät ohjaajien työhön kuuluvan myös paperihommia ja etteivät he tästä syystä pysty aina viettämään kaikkea aikaa yhdessä tyttöjen kanssa.

Nuori tarvitsee paljon tukea ja tilaa oman sukupuolisuutensa pohtimiseen. Sukupuolisensitiivisen työn tavoitteena onkin tukea tyttöjä heidän matkallaan kohti omanlaistaan naiseutta. (Suomen Setlementtiliitto ry i.a.) Haastattelemiemme tyttöjen vastauksista voimme tulkita, että sekä Niceheartsin että Tikkurilan seurakunnan nuorisotyöhön osallistuvat tytöt kokevat ohjaajien antavan heille tilaa ja tukea olla omanlaisensa nuori.

8.3 Vastakkaisen sukupuolen kokeminen

Niceheartsin ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä suurimpia eroavaisuuksia löytyi vastakkaisen sukupuolen kokemisesta toiminnassa. Niceheartsilla haastattelemistamme tytöistä melkein kaikki tytöt olivat sitä mieltä, etteivät he haluaisi Tyttöjen Tilaan miespuolisia ohjaajia. Haastattelussa nousi kuitenkin idea ”isähahmosta” Tyttöjen Tilassa.

*Koska tää on tyttökerho ja mitä järkeä sit ois olla poikia tai miehiä.
(NH)*

Ku tää on Tyttöjen Tila. Ei mulla oo mitää miehii vastaa mutta jos se on se idea. (NH)

Mun mielestä se ois kivaa jos täällä ois joku semmonen vähä isähahmon tapanen. (NH)

Reetta Syrjäkarin (2013, 74–75) tekemässä tutkimuksessa Oulun Tyttöjen Talolla käy ilmi se, että Tyttöjen Talo on siellä käyville tytöille merkittävä juuri siksi, että siellä ei ole poikia ja tämä mahdollistaa keskustelun myös vaikeista asioista. Niceheartsin toiminnan rajaaminen vain tytöille koettiinkin pääosin positiivisena. Haastatteluista nousi esille tyttöjen ajatus siitä, että Tyttöjen Tila on tyttöjen oma paikka, jonne pojat eivät saa tulla. Tyttöillä oli myös poikia kavereina, mutta Tyttöjen Tilaan tultiin olemaan tyttöjen kesken.

Jos tääl ois joku poikalauma nii määhän tulisi ihan sekopäiseksi. Tää on pojist vapaa alue. (NH)

Kyl mä poikien kaa hengailen, mut ei niit aina jaksa. (NH)

No ehkä sen takii koska täähän on niinkö Tyttöjen Tila ja tääl puhutaan niinkö kaikkii tyttöjen asioita ja tällasii nii ois se sit vähä tyhmää et siellä on niinkö joku poika. (NH)

Syrjäkarin (2013, 74–75) tutkimuksessa Oulun Tyttöjen Talossa tytöt kokivat poikavapaan tilan vapauttavaksi niin keskustelujen kuin käyttäytymiseen liittyvissä asioissa. Poikien osallistuminen tilan toimintaan koettiin rajoittavan tyttöjen omaa olemista Niceheartsin tiloissa. Niceheartsin tytöistä oli selvästi huomattavissa se, että he kokivat Tyttöjen Tilan olemisen poikavapaana alueena vapauttavana.

Jos täällä ois poikia niin mä oisin koko ajan hiljaa ja mä en puhuis yhtään mitään enkä mä uskaltais laulaa Singstarii. (NH)

Mä taas pelkään koko ajan et mä nolaan itteni jotenki. (NH)

Niceheartsin tytöt olivat toisaalta valmiita hyväksymään Tyttöjen Tilaan rauhallisia, tyttöjen seuraan sopeutuvia poikia. Sanna Heikkinen-Velican (2015) Nice-

heartsilta kertoo Tyttöjen Tilan toiminnan olevan sallittua myös heille, jotka tuntevat itse kuuluvansa Tyttöjen Tilan kohderyhmään eli 10–28-vuotiaiden tyttöjen ja nuorten naisten kuuluvaksi. Sukupuolen moninaisuus on siis otettu Nice-heartsilla huomioon ja se ilmenee myös siellä käyvien tyttöjen puheista.

Riippuu taas sit et minkälaisii poikii – – sehän on ihan yks ja sama jos täällä ois joku semmonen hiljanen poika et semmonen joka sopeutuis hyvin tyttöjen kaa tai tälle. (NH)

Seurakunnassa haastattelemamme nuoret kokivat tärkeäksi sen, että toiminnassa on sekä miehiä että naisia ohjaajina. Osa heistä myös totesi, ettei sillä ole oikeastaan mitään merkitystä heille, onko ohjaaja nainen vai mies.

Mun mielestä ehkä tärkeintä et on molempii. (TSRK)

Niin siitä tulee sitä monipuolisuutta. (TSRK)

Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä käyvät tytöt kokivat miesohjaajat tärkeiksi, koska heiltä voi kysyä sellaisia asioita, joita ei naisohjaajalta heidän mukansa uskalla kysyä.

Niin kyllä se vois olla kans kiva silleen jos ois silleen ku niiltäki pysyy niinkö kysyyn semmosii asioita mitä niinku naisilta ei viitti tai tälle. (TSRK)

Tikkurilan seurakunnassa haastattelemamme tytöt eivät nähneet syytä erottaa toiminnassa poikia ja tyttöjä toisistaan. Haastatteluissa nousi esille, että tytöt ja pojat ovat keskenään hyviä kavereita ja he tulevat tapaamaan toisiaan seurakunnan toimintaan. Poikien ja tyttöjen erottaminen toisistaan olisi heidän mielestään jopa outoa. Poikien ei koettu rajoittavan tyttöjen olemista seurakunnan tiloissa.

Nii ois se varmaan vähä outoo. (TSRK)

No ei oikeestaa niiku suurin osa kavereista täällä on poikia. (TSRK)

No en mä tiä. Ku on tottunu et tääl on kaikki. (TSRK)

No kyl se on silleen mun mielestä ainaki kiva ku mulla on niin paljo niist on silleen mun kavereita ja tälleen niin ihan kiva et neki on täällä. (TSRK)

Tikkurilan seurakunnan nuorisotyöntekijä Mika Ijäksen (2014) mielestä tytöille ja pojille on arvokasta kasvaa yhdessä ja oppia tuntemaan omaa sekä toisten sukupuolisuuutta. Hänen mielestään tytöille suunnattu toiminta on kuitenkin tietyissä tilanteissa perusteltua. Erityisesti varhaisnuorille hänen mielestään on tärkeää olla erikseen tytöille ja pojille suunnattua toimintaa.

Sukupuolisensitiivisen työn tavoitteena on pyrkiä pois ajattelusta, jonka mukaan maailma on jakautunut tiukasti kahteen eri sukupuoleen. Keskeisenä ajatuksena on kannustaa nuoria olemaan oma itsensä ja kannustaa tasavertaiseen vuorovaikutussuhteeseen toistensa kanssa. Nuorisotyöllä on mahdollisuus tarjota paikkoja nuorille, jossa voi pohtia omaa identiteettiä ja kokeilla erilaisia tapoja olla. (Punnonen 2008, 522–523.) Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä on siis nähtävissä sukupuolisensitiivinen työote ja turvallinen tila, jossa on mahdollisuus pohtia omaa itseään. Siellä myös puretaan auki sukupuolittunutta maailmaa olemalla yhdessä. Saimme myös haastatteluiden ohessa huomata, että Walkers kahvila-illoissa kävi paljon erilaisia nuoria, joista osa myös rikkoi muun muassa pukeutumisellaan ”tavallisia” sukupuolen rajoja.

8.4 Tilojen kokeminen

Sekä Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä että Niceheartsilla tytöt kokivat tilat pääasiassa viihtyviksi ja hyviksi. Tikkurilan seurakunnan tiloihin siellä käyvillä tytöillä oli muutamia pieniä parannusehdotuksia, lähinnä sisustuksen osalta. Muuten tilat olivat tyttöjen mielestä oikein sopivat niiden käyttötarkoitukseen.

Mun mielestä tää on nyt ihan hyvä. (TSRK)

Noit sohvi ehkä vois olla enemmän, koska ne on aina sillee aika täynnä. (TSRK)

Jotain neutraalimmat ja sit semmoset jotka sopis vähä paremmin yhteen ku nyt sielä on sellaset vihreetä, sinistä ja oranssia ja kaikkee. (TSRK) (Tilan väreistä)

Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnassa käyvistä tytöistä tilojen ulkonäkö ei ollut tärkein asia tilojen viihtyvyyden kannalta. Heistä toiminta ja tilan ilma-
piiri olivat tilojen ulkonäköä tärkeämpää.

Ei se oikein oo niinku se ulkonäkö tai mikä vaan se on se niinku mitä tääl pystyy oleen kavereitten kaa ja se. (TSRK)

Niceheartsilla käyvät tytöt kokivat tilat joiltakin osin hieman ahtaiksi, vaikkakin viihtyisiksi. Ainoastaan vessat herättivät tytöissä hyvin vahvoja tunteita ja niihin toivottiin muutosta. Osa koki vessat jopa pelottaviksi johtuen niiden valaistuksesta.

– – tuolla (keittiö) on oikeesti liian paljon tavaraa pöydillä, siellä ei mahdu tekeen et pitää siirtää tavaroita ja se on liian pieni mun mielestä. (NH)

Se (eteinen) on liian pieni ku nuo takit ei oikein pysy ja sitte vois olla joku kenkäteline et ne kengät ois järjestyksessä. (NH)

Siin (eteinen) on vähän ahdas ja siin on vähä naulakkoi jos on paljon porukkaa. (NH)

Vessat näyttää homeiselta kellarilta. (NH)

Siellä (vessassa) on pelottavaa koska siellä on niin himmeä se valo. (NH)

Myös nurkkaukseen, jossa Niceheartsilla sijaitsee tyttöjen käytössä oleva tietokone, kaivattiin muutoksia. Tietokoneen koettiin olevan liian näkyvällä paikalla

siten, että muut tilassa olijat voivat lukea näytöltä esimerkiksi yksityisiä Facebook-keskusteluja. Tietokoneita kaivattiin tyttöjen käyttöön myös lisää, sillä yksi ei ollut haastateltavien mielestä tarpeeksi.

– – häiritsevää jos menee esim. Facebookkii nii tietokoneen ruutu on sillee et kaikki voi olla sun selän takan ja kattoo mitä sä kirjotat. (NH)

Siin vois olla kaks konetta, nii siin sais jos, joku toinen tarvii konetta samaa aikaa ku toinen on siinä nii sit pääsis. (NH)

8.5 Suhtautuminen muuhun nuorisotoimintaan

Niceheartsin ja Tikkurilan seurakunnan tytöille yhteistä suhtautumisessa muihin Vantaa nuorten tiloihin oli se, etteivät he käy ”oman” nuorisotilansa lisäksi muissa Vantaan nuorten tiloissa. Syytkin olivat lähes samanlaiset. Haastatteluista kävi ilmi, etteivät tytöt juurikaan tiedä muista tiloista tai niiden toiminnasta, muut tilat ovat liian kaukana tai niille on vaikea päästä ja se, että ”oma” paikka koettiin niin hyväksi, ettei koettu tarvetta lähteä muualle.

Osa Niceheartsin ja Tikkurilan seurakunnan nuorista oli aikaisemmin käynyt muilla nuorisotiloilla, mutta he olivat lopettaneet niissä käymisen. Tikkurilan seurakunnan tytöiltä syyksi nousi selvästi kaveripiirien vaihtuminen. Nuoret myös kokivat Tikkurilan seurakunnan ohjaajat helpommin lähestyttäviksi kuin muiden nuorisotilojen ohjaajat.

Mulla jotenki vaihtu kaveripiiri ja sit mää en oikeen enää käynny siellä. (TSRK)

Mä olin aika nuori sillon mut siis sillon oli varmaa semmoset kaveriporukat et ei ollu ihan niinku mun juttu ja sitte ne ohjaajat oli siel vähä semmosii jotenki, en mä tiiä, ei ollu silleen helposti lähestyttävii ja sellasii. Tääl noi on enemmän semmosii niiku vähä enemmän kavereita ku semmosii ohjaajii. (TSRK)

Niceheartsilla haastattelemamme tytöt eivät osanneet kertoa syitä siihen, miksi he eivät enää käyneet muissa Vantaan nuorten tiloissa. Yksi tytöistä kertoi kuitenkin käyvänsä silloin tällöin Niceheartsin tilojen lähellä sijaitsevassa Nuorisotila Tonttulassa.

Haastattelemamme Tikkurilan seurakunnan tytöt eivät tiedneet Niceheartsin toiminnasta mitään. Myös Niceheartsilla tieto seurakunnan toiminnasta oli vähäinen. Tytöt myös kokivat, etteivät he olisi voineet osallistua seurakunnan toimintaan, koska eivät kuulu kirkkoon. Vain yksi tyttö oli kuullut Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön Walkers-kahvilasta.

9 POHDINTA

9.1 Tulosten tarkastelua

Tutkimustulokset osoittavat, että vaikka Niceheartsin Tyttöjen Tilan toiminta eroaakin Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnasta, on niillä myös jonkin verran yhtenäisyyksiä. Molemmissa paikoissa ohjaajat koettiin helposti lähestyttäviksi ja luotettaviksi. Tytöt kokivat, että heidän oli helppo puhua ohjaajille kaikista mieltään askarruttavista asioista. Niceheartsilla ohjaajat kuitenkin olivat muodostuneet tytöille läheisemmiksi kuin Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnassa mukana oleville tytöille. Tähän mielestämme on vaikuttanut se, että Niceheartsilla ohjaajat ovat konkreettisesti enemmän tekemässä asioita tyttöjen kanssa kuin Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön ohjaajat.

Yhteistä molemmille tutkimusympäristöillemme oli, että suurin osa tytöistä on tullut toimintaan mukaan kavereidensa kautta. Kaverit olivat molemmissa myös yksi tärkeimmistä syistä, miksi tytöt osallistuivat toimintaan. Niceheartsilla tytöt kokivat myös tärkeäksi yhdessä tekemisen sekä erilaiset aktiviteetit, kuten esimerkiksi kokkikerho sekä Singstar-videopelin pelaaminen. Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toimintaan osallistuville tytöille taas ohjattu toiminta ei ollut tärkeässä roolissa toimintaan osallistumisessa. Heille tärkeintä oli, että on jokin paikka, jossa he voivat tavata kavereitaan kodin ja koulun ulkopuolella.

Sekä Niceheartsin että Tikkurilan seurakunnan nuorisotilan tytöt kokivat tilat pääasiassa viihtyviksi ja tarkoitukseensa sopiviksi. Tikkurilan seurakunnan nuorisotiloihin siellä käyvät tytöt eivät löytäneet paljoakaan parannusehdotuksia, mutta muutamia sisustukseen liittyviä muutosehdotuksia heillä oli. Tytöt eivät kuitenkaan pitäneet tilojen ulkonäköä tärkeimpänä asiana tilojen viihtyvyyden kannalta. Tärkeämpää oli itse toiminta sekä tilassa vallitseva ilmapiiri, jonka loi kaikkien toimintaan osallistuvien nuorten hyvä keskinäinen vuorovaikutus.

Niceheartsin tiloihin siellä käyvät tytöt esittivät useita sisustukseen liittyviä parannusehdotuksia. Eniten tyttöjä häiritsi vessojen hämärä valaistus, mikä teki

niistä osan mielestä jopa pelottavia, sekä ahtaat tilat varsinkin eteisessä ja keittiössä. Meistä se, että tytöt uskalsivat rohkeammin ehdottaa ideoita tilojen viihtyvyyden lisäämiseksi kuin Tikkurilan seurakunnan nuorityön toiminnassa mukana olevat tytöt johtuu siitä, että Niceheartsilla tytöt saavat muutenkin vaikuttaa tilojen ulkonäköön ja heidän mielipiteensä otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Tikkurilan seurakunnan nuoritoiminnassa nuoret taas eivät ole samaan tapaan aktiivisesti mukana tilojen ulkonäön tai toiminnan suunnittelussa.

Suurimmat eroavaisuudet tutkimusympäristöjen välillä tulivat esiin kysymyksissä koskien miesohjaajien sekä poikien läsnäoloa toiminnassa. Niceheartsilla miesohjaajat koettiin pääasiassa tarpeettomiksi. Tätä tytöt perustelivat sillä, että Niceheartsin toiminta on tytöille suunnattua eivätkä he tästä syystä kokeneet miesten läsnäoloa tarpeelliseksi. Kuitenkin idea ”isähahmosta” nousi esille haastatteluissa ja osa tytöistä koki, että olisi mukavaa, jos turvallinen mieshahmo olisi toiminnassa läsnä.

Se, että Niceheartsin toiminnassa ei ole mukana poikia, koettiin suurimmaksi osaksi hyvänä asiana. Tytöt kokivat poikien muuttavan sekä rajoittavan heidän omaa käyttäytymistään. Tyttöjen Tila koettiin poikavapaana alueena, jossa voi viettää aikaa tyttöjen kesken ilman poikien aiheuttamaa jännitystä. Kuitenkin tytöt olivat valmiita ottamaan mukaan toimintaan omien sanojensa mukaan rauhallisia sekä tyttöjen kanssa hyvin toimeen tulevia poikia.

Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä käyvistä tytöistä suurin osa taas koki tärkeäksi, että toiminnassa on mukana sekä mies- että naisohjaajia. Osalle tytöistä ohjaajan sukupuolella ei ollut lainkaan merkitystä. Miesohjaajilta koettiin voivan kysyä erilaisia asioita kuin naisohjaajilta, joten tästäkin syystä osa tytöistä koki heidän läsnäolonsa tärkeäksi. Tytöt eivät myöskään nähneet mitään syytä sille, miksi heidät pitäisi erottaa pojista. He pitivät erottamista outona tai jopa syrjintänä. Outona siksi, että tytöt olivat tottuneet poikien läsnäoloon toiminnassa ja koska poikien joukossa oli heidän hyviä ystäviään. Tytöt eivät myöskään kokeneet, että pojat rajoittaisivat mitenkään heidän olemistaan tiloissa. Ajatus tyttöjen illoista ei ollut käynyt tytöillä mielessä, mutta idea koettiin kivana, kunhan pidettäisiin huoli siitä, että pojatkin saavat oman poikien iltansa.

Suurin yhteneväisyys haastatteluissa löytyi Vantaan muuta nuorisotoimintaa koskevista kysymyksistä. Sekä Niceheartsilla että Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä käyvät tytöt eivät lähes pääsääntöisesti käyneet missään muissa nuorisotiloissa kuin omassaan. Syytkin olivat lähes samanlaisia, sillä haastatteluista kävi ilmi etteivät tytöt tiedä muiden nuorisotilojen olemassa olosta eivätkä niiden toiminnasta. Myös niiden nuorisotilojen, joista tytöt olivat tietoisia, sijainti koettiin hankalaksi. Oma paikka koettiin myös niin hyväksi, etteivät tytöt nähneet syytä käydä muissa nuorille tarkoitetuissa toiminnoissa. Tuloksista pystyi myös päättämään, että tytöt hakeutuivat itselle sopivimman nuorisotyön muodon pariin.

Osalla haastattelemistamme tytöistä oli kokemuksia muiden nuorisotilojen toimintaan osallistumisesta, mutta he olivat jättäytyneet niistä pois. Syyksi tälle selvisi Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä mukana olevilta tytöiltä kaveripiiriin vaihtuminen sekä ohjaajien kokeminen helpommin lähestyttäviksi kuin muissa nuorisotiloissa. Niceheartsin toiminnassa käyvät tytöt, joita haastattelimme, eivät osanneet kertoa syitä sille miksi he eivät käy muissa nuorisotiloissa. Ainoastaan yksi haastattelemistamme tytöistä kertoi käyvänsä silloin tällöin Niceheartsin tilojen lähellä sijaitsevassa nuorisotilassa.

Sekä Niceheartsilla että Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä käyvillä tytöillä ei ollut tietoa toistensa toiminnasta. Niceheartsin toimintaan osallistuvat tytöt kokivat myös, etteivät he voi osallistua seurakunnan nuorisotyöhön, koska eivät kuulu kirkkoon, vaikka kirkon jäsenyys ei ole seurakunnan toimintaan osallistumisen edellytys. Yksi tytöistä oli kuitenkin kuullut Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön Walkers-illoista.

9.2 Johtopäätökset

Tutkimuksestamme selviää, että vaikka Niceheartsin Tyttöjen Tilan toiminta on osittain samankaltaista kuin Tikkurilan seurakunnan tekemä nuorisotyö, on niissä myös erottavia tekijöitä. Ohjaajien osallistuminen konkreettiseen toimintaan

yhdessä sen, kuinka vastakkaisen sukupuolen toimintaan osallistuminen koettiin, olivat suurimmat eroavaisuudet tutkimusympäristöjen välillä. Sekä Niceheartsin Tyttöjen Tila että Tikkurilan seurakunnan nuortentoiminta olivat sellaisenaan selkeästi tärkeitä toimintaan osallistuville tytöille.

Vaikka haastattelemamme tytöt, jotka olivat mukana Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä, eivät kokeneet kohdennettua tyttötyötä itselleen tärkeäksi, ei se vähennä kohdennetun tyttötyön tärkeyttä. Niceheartsin toiminnassa mukana olleille tytöille oma tila, jossa he saivat olla ilman poikien läsnäolon heille tuomia paineita, oli erityisen tärkeää. Ilman poikia tyttöjen oli helpompi olla omia itsejään ja tuoda oma persoonansa sekä ajatuksiaan esille. Tämä nousi esille myös Syrjäkarin (2013) tekemässä pro gradu -tutkielmassa.

Honkasalon (2011) tekemästä väitöstutkimuksesta nousi esille se, että tasa-arvoon liittyvät toimintatavat on liitettävä koskemaan kaikkia nuorisotyössä. Tämä tuli esille myös meidän tutkimuksessamme Tikkurilan seurakunnan nuorisotyössä käyvien tyttöjen haastatteluissa, sillä heidän mielestään oli tasa-arvon kannalta oleellista, että molempia sukupuolia huomioidaan toiminnassa samalla tavalla. Tämä tuli ilmi siinä, kun keskustelimme tyttöjen kanssa mahdollisista tyttöjen illoista seurakunnan toiminnassa. Tytöt kokivat idean illoista hyväksi, mutta heistä oli tärkeää, että myös pojat saisivat silloin omat poikien iltansa.

Kehittämisehdotuksina Niceheartsille sekä Tikkurilan seurakunnan nuorisotyölle ehdotamme yhteistyötä. Myös toiminnan mainostamiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota niin Niceheartsin kuin Tikkurilan seurakunnan nuorisotyökin osalta, jotta nuorten tietoisuus erilaisista heille suunnatuista toiminnoista lisääntyisi. Haastatteluissamme kun kävi ilmi, että tyttöjen tietoisuus nuorille suunnatuista palveluista Vantaan alueella on hyvin kapea. Näin tytöt voisivat hyötyä kummankin tilan toiminnoista ja heillä olisi enemmän turvallisia paikkoja, joissa tavata ystäviään sekä luotettavia aikuisia.

9.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Kvalitatiivisia menetelmiä ja tutkimuksia on arvosteltu niiden luotettavuuskriteerien hämäryydestä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on mahdotonta erottaa aineiston analysointi ja luotettavuuden arviointi. Laadullinen tutkimus mahdollistaa vapaamman liikkumisen aineiston analyysin, tulkintojen ja tutkimustekstin välillä. (Eskola & Suoranta 2000, 208.)

Haastatteluissa saamiamme tietoja käsitellessämme sekä julkaistessamme niitä, olemme ottaneet huomioon luottamuksellisuuden sekä vastanneiden tyttöjen anonymiteettisuojaan. Koska olemme luvanneet haastatteluihin osallistuneille tytöille, ettei heidän henkilöllisyyttään paljasteta. Tuloksia julkaistaessa olemme siis huolehtineet siitä, ettei tyttöjen henkilöllisyys niistä paljastu. Periaatteena on, että heidän henkilöllisyytensä selvittäminen on tehty mahdollisimman vaikeaksi (Eskola & Suoranta 2000, 57).

Myös ihmisarvon kunnioittamisen periaatetta on noudatettava. Olemme siis pohtineet, mitä hyötyä ja haittaa tutkittaville tutkimuksesta on, miten turvaamme heidän yksityisyytensä ja tutkimuksen luotettavuuden sekä miten asettelemme kysymykset johdattelematta tutkittavia. Olemme antaneet heille tietoa tutkimuksestamme sekä kirjallisesti että suullisesti. Haastattelu tilanteen aluksi korostimme, että kysymyksiin vastaaminen on heille vapaaehtoista ja että he voivat perua tutkimukseen osallistumisensa missä tahansa vaiheessa. (Eskola & Suoranta 2000, 56.) Koska haastateltavamme ovat nuoria, pyysimme heidän vanhemmiltaan suostumuksen nuoren haastattelemiseksi suostumuslomakkeella (liite 2). Lomakkeesta kävi ilmi tutkimuksen tarkoituksen lisäksi myös yhteystietomme, jotta vanhemmat pystyivät tarvittaessa olemaan henkilökohtaisesti meihin yhteydessä.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimuksen pääasiallisen luotettavuuden kriteeri on tutkija itse. Tästä syystä tutkimuksen luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia. Tutkija on siis tutkimuksensa keskeinen tutkimusväline. Kvalitatiiviset tutkimukset sisältävät usein myös tutkijan omaa pohdintaa, mikä te-

kee niistä henkilökohtaisempia kuin kvantitatiiviset tutkimukset. (Eskola & Suoranta 2000, 210–211.)

Yhtenä kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden kriteerinä pidetään tutkimuksen uskottavuutta. Meidän on siis tutkijoina tarkistettava, että käsitteellistyksemme ja tulkintamme vastaavat tutkittavien käsityksiä. Tutkimuksen varmuutta lisää se, että huomioon otetaan tutkijan ennakko-oletukset. Tärkeää on myös, että analysoimme tutkimusaineiston kattavasti, sillä se on merkinä siitä, ettemme ole perustaneet tulkintojamme vain satunnaisten aineistosta esiin nousseiden poimintojen varaan. (Eskola & Suoranta 2000, 211–212, 215.)

9.4 Jatkotutkimusaiheita

Meistä olisi ollut mielenkiintoista tutkia, näkyykö sukupuolisensitiivinen nuorisotyö Vantaan nuorisotiloilla ja millä tavoin. Tämä olisi ollut mielenkiintoista myös siksi, että olisimme saaneet päivitettyä tietoa Lehdon ja Laurin (2010) opinnäytetyön tuloksista. Valitettavasti se ei onnistunut tämän tutkimuksen puitteissa, mutta työmme antaakin hyvän pohjan mahdolliselle, tämän tyyppiselle tutkimukselle asiasta. Mielenkiintoista voisi myös olla vertailu siitä, miten nuorisotyötä tehdään eri nuorisotiloissa tai seurakunnissa ja onko niissä juurikaan eroja ja jos, niin millaisia.

Myös poikien näkökulman esiin nostaminen koskien sukupuolisensitiiviistä nuorisotyötä olisi mielenkiintoista. Esimerkiksi Poikien Talolla voitaisiin toteuttaa työssämme esiteltyjen aikaisempien tutkimusten kaltaisia tutkimuksia, joilla voitaisiin selvittää poikien kokemuksia Poikien Talosta sekä sen tärkeydestä heidän kasvulleen. Myös vertaileva tutkimus Poikien Talon sekä nuorisotoiminnan välillä olisi meistä mielenkiintoista, sillä työhön käyttämästämme kirjallisuudesta käy ilmi, että pojat ovat nuorisotilojen suurin kävijäkunta. Tämän olemme huomanneet myös omien kokemustemme kautta.

Sukupuolisensitiivisen nuorisotyön kannalta olisi hyödyllistä, jos tutkittaisiin miten nuorisotoiminnassa suhtaudutaan sukupuolen moninaisuuteen sekä seksu-

aalisuuteen. Meitä kiinnostaisi tietää kuinka nuoret tähän suhtautuvat sekä kuinka nuorten kanssa työskentelevät ovat kokeneet tämän vaikuttaneen työhönsä. Erityisen mielenkiintoista olisi tietää, kuinka poika- ja tyttöerityisissä nuorisotiloissa sukupuolen moninaisuus on huomioitu.

9.5 Opinnäytetyöprosessi ja ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessissa haasteita kohtasimme yhteistyökumppaneita sopiesamme, sillä joihinkin tahoihin oli haasteellista saada yhteyttä. Suuri takaisku oli, kun Vantaan kaupungin nuorisopalveluille lähetettyä tutkimuslupaa ei hyväksytty ja jouduimme jättämään työstämme kokonaan pois Niceheartsin vertaamisen Vantaan nuorisotiloihin. Koimme vaikeaksi myös teemahaastattelurungon laatimisen, sillä kysymysten laatiminen vertailun kannalta sopiviksi oli vaativaa. Saimme kuitenkin apua tähän sekä koulun taholta että Niceheartsilta, mikä helpotti teemahaastattelurungon tekemistä.

Jos nyt aloittaisimme opinnäytetyöprosessin uudelleen, varaisimme enemmän aikaa kaikkiin opinnäytetyön vaiheisiin. Lisää aikaa emme tarvitsisi siitä johtuen, että meillä olisi tullut kiire opinnäytetyötämme tehdessä, mutta tutkimusympäristöjemme toimintaan olisi ollut mukava tutustua syvemmin, kuten myös siellä käyviin tyttöihin. Näin jälkeinpäin voimme myös todeta, että lisääjasta olisi myös voinut olla apua oman stressimme vähentämiseen.

Koulun osalta opinnäytetyöprosessissa olemme kokeneet suureksi avuksi opinnäytetyöseminaarit, joissa olemme saaneet neuvoja ja tukea opettajilta sekä opiskelutovereilta. Myös hyvä yhteistyö Niceheartsin ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön kanssa on ollut suuri voimavara prosessin aikana. Myös keskinäinen yhteistyömme sujui erittäin hyvin ja osallistuimme molemmat opinnäytetyön tekoon tasapuolisesti. Hyvä keskinäinen vuorovaikutuksemme helpotti myös aikataulujen suunnittelua sekä kirjoitusprosessia.

Opinnäytetyöprosessi on ollut apuna myös meidän ammatilliselle kasvullemme. Ammattikirjallisuus nuorisotyön sekä sukupuolisensitiivisentyön osalta on tullut

meille tutuksi ja sen kautta ammattisanastomme on laajentunut useilla uusilla käsitteillä. Myös verkostoitumistaitomme ovat kehittyneet prosessin aikana eri yhteistyötahojen kanssa työskennellessämme ja yllättäviin tilanteisiin mukautuminen on tullut tutuksi, mistä tästä koemme olevan hyötyä työelämässä. Kirkon nuorisotyöhön lähemmin tutustumisesta koemme olevan meille hyötyä, jos päädymme töihin seurakuntaan varsinkin nyt, kun diakonian virka on mahdollisesti muuttumassa. Koemme monipuolisen tutustumisen tyttötyöhön rikastuttaneen ammatillista osaamistamme, sillä koulutuksemme aikana ei sukupuolisensitiivistä työtä ole juurikaan käsitelty.

LÄHTEET

- Anttonen, Seija 2007. Sukupuolisensitiivisyys kansalaistoiminnassa ja nuorisotyössä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 29.11.2014.
<http://www.humak.fi/sites/default/files/sukupuolisensitiivisyys-kansalaistoiminnassa.pdf>.
- Eischer, Heli 2009. Tyttöjen Talon yhteiskunnallinen merkitys. Teoksessa Heli Eischer ja Johanna Tuppurainen (toim.) Tyttöjen Talo on kuin avoin koti. Settlementjulkaisuja 22. Helsinki: Settlementtinuorten liitto.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Heikkinen-Velican, Sanna 2015. Vantaan Nicehearts ry:n kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisen tyttötyön projektijohtaja Sanna Heikkinen-Velicanin haastattelu Vantaan Tikkurilassa, Vantaan Nicehearts ry:n tiloissa 18.2.2015.
- Hirsijärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Honkasalo, Veronika 2011. Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Horelli, Liisa; Haikkola, Lotta & Sotkasiira Tiina 2008. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Tommi Hoikkala ja Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto Julkaisuja 76, 217–242.
- Huuska, Maarit & Karvinen, Marita 2012. Persoona on enemmän kuin sukupuoli. Teoksessa Outi Ylitapio-Mäntylä (toim.) Villit ja kiltit. Tasa-arvo kasvatusta tytöille ja pojille. Jyväskylä: PS-kustannus, 31–54.
- Huuska, Maarit 2011. Sukupuolen monimuotoisuuden ammatillinen kohtaaminen. Teoksessa Liisa Tuovinen, Olli Ståhlström, Juha Nissinen ja Jorma Hentilä (toim.) Saanko olla totta? Sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuus. Helsinki: Gaudeamus, 222–259.

Ihmisoikeudet.net 2013. Sukupuoli, sen kokeminen ja määrittely. Viitattu 12.3.2015.

<http://www.ihmisoikeudet.net/index.php?page=Sukupuolen-moninaisuus>.

Ijäs, Mika 2014. Kirkon nuorisotyöntekijä Mika Ijäksen haastattelu Tikkurilan seurakunnassa 15.12.2014.

Jyväskylän yliopisto i.a. Laadullinen analyysi. Viitattu 8.11.2014.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/laadullinen-analyysi>.

Kananen, Jorma 2008. KVALI: Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, Jorma 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kantola, Johanna; Nousiainen, Kevät & Saari, Milja 2012. Tasa-arvosta ja sen lukemisesta toisin. Teoksessa Johanna Kantola, Kevät Nousiainen ja Milja Saari (toim.) Tasa-arvo toisin nähtynä. Oikeuden ja politiikan näkökulmia tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Helsinki: Gaudeamus, 7–27.

Katajamäki, Erja 2004. Terveen lapsen ja nuoren kehitys, hoito ja ohjaus. Teoksessa Paula Koistinen, Susanna Ruuskanen ja Tuula Surakka (toim.) Lasten ja nuorten hoitotyön käsikirja. Helsinki: Tammi, 52–76.

Kinnunen, Merja 2001. Luokiteltu sukupuoli. Tampere: Vastapaino.

Kirkkohallitus 2004. Jumala on. Elämä on nyt. Rakkaus liikuttaa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lapsi- ja nuorisotyön missio ja visio sekä strategia 2010. Kirkkohallitus. Kasvatus ja nuorisotyö. Viitattu 1.3.2015. http://www.evl-slk.fi/files/39/lapsi_ja_nuorisotyon_strategia04.pdf.

Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina. Helsinki: Kirkkohallitus.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta 2005/232, 15.4.2005. Viitattu 28.3.2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050232>.

- Launonen, Pekka 2008. Kirkon nuorisotyö – Hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Tommi Hoikkala ja Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto Julkaisuja 76, 78–89.
- Lehto, Heli & Lauri, Eeva 2010. Tytöt taloilla. Näkökulmia sukupuolisensitiiviseen tyttötyöhön nuorisotaloilla. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Metsämuuronen, Jari 2006. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Teoksessa Jari Metsämuuronen (toim.) Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Helsinki : International Methelp, 81–150.
- Nivala, Mauno 2005. Nuorisodiakonia ja kirkon erityisnuorisotyö. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 138–146.)
- Nuorisolaki 2006/72, 27.1.2006. Viitattu 25.11.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>.
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.
- Ojanen, Karoliina 2008. Tyttötutkimuksen tytöt. Keskusteluja tyttöyden moninaisuudesta ja tyttöjen vallasta. Elore 1/2008. Viitattu 1.3.2015.
http://www.elore.fi/arkisto/1_08/oja_b_1_08.pdf.
- Ojanen, Karoliina 2010. Tyttötutkimus. Teoksessa Tuija Saresma, Leena-Maija Rossi & Tuula Juvonen (toim.) Käsikirja sukupuoleen. Helsinki: Hakapaino, 123–127.
- Ojanen, Karoliina 2011. Katsaus tyttötutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin. Teoksessa Karoliina Ojanen, Heta Mulari & Sanna Aaltonen (toim.) Entäs tytöt. Johdatus tyttötutkimukseen. Tampere: Vastapaino, 9–43.
- Paananen, Terhi 2005. Nuorten iltojen puolesta. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 109–118.

- Punnonen, Varpu 2008. Sukupuolisensitiivinen sosiaalinen nuorisotyö. Teoksessa Tommi Hoikkala ja Anna Sell (toim.): Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto Julkaisuja 76, 521–540.
- Purjo, Timo 2012. Sukupuolierityisyys nuorten kasvatuksessa arvoihin ja väkivallattomuuteen. Teoksessa Timo Purjo (toim.) Sukupuolisensitiivinen poikien ja tyttöjen kasvatus arvoihin ja väkivallattomuuteen. Tampere: Juvenes Print, 73–83.
- Rossi, Leena-Maija 2010. Sukupuoli ja seksuaalisuus, erosta eroihin. Tuija Saaremaa, Leena-Maija Rossi ja Tuula Juvonen (toim.) Käsikirja sukupuoleen. Helsinki: Hakapaino, 21–38.
- Saari, Milja 2006. Yksijalkainen tuoli – sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen Suomessa. Teoksessa Anna Moring (toim.) Sukupuolen politiikka. Naisten äänioikeuden 100 vuotta Suomessa, 109–117.
- Seta ry, i.a.a. Sukupuoli. Viitattu 29.11.2014. <http://seta.fi/sukupuoli/>.
- Seta ry, i.a.b. Seksuaalinen suuntautuminen. Viitattu 29.11.2014. <http://seta.fi/seksuaalinen-suuntautuminen/>.
- Sjöholm, Johanna 2015. Toiminnanjohtaja, Vantaan Nicehearts ry. Henkilökohmainen tiedonanto 25.3.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Kirkon nuorisotyönohjaaja. Viitattu 1.3.2015. <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/89817665AEBA5D77C225710E002640F4?OpenDocument&lang=Fi>.
- Suomen Perustuslaki 1999/731, 11.6.1999. Viitattu 15.3.2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>.
- Suomen Setlementtiliitto ry i.a. Www.tyttötyö.fi. Sukupuolisensitiivisen tyttötyön yhteiset verkkosivut. Viitattu 23.11.2014. <http://www.setlementti.fi/tyttotyö/>
- Syrjäkari, Reetta 2013. Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö tyttöjen kokemuksina. Lapin yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Sosiaalityö. Pro gradu -työ.
- Tilastokeskus i.a. Virsta: Puolistrukturoitu haastattelu. Viitattu 25.11.2014. <https://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/02/>.

- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Vantaan Nicehearts ry 2014. Vantaan Nicehearts ry:n toimintakertomus 2013. Julkaisematon lähde.
- Vantaan Nicehearts ry i.a.a. Vantaan Nicehearts ry:n verkkosivut. Viitattu 20.03.2015. <http://www.nicehearts.com/>.
- Vantaan Nicehearts ry i.a.b. Kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisen tyttötyön kehittäminen Vantaalla. Raha-automaattiyhdistykselle 2013–2015. Projektihakemus Raha-automaattiyhdistykselle.
- Vantaan seurakunnat i.a.a. 7–14-vuotiaat tytöt ja pojat. Viitattu 28.11.2014. <http://www.vantaanseurakunnat.fi/fi/toiminta/tikkurilan-seurakunta/tytot-ja-pojat>.
- Vantaan seurakunnat i.a.b. Nuoret. Viitattu 28.11.2014. <http://www.vantaanseurakunnat.fi/fi/toiminta/tikkurilan-seurakunta/nuoret>.
- Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lectura.
- Virtuaaliammattikorkeakoulu i.a. Kyselyyn perustuvan tutkimuksen suorittaminen. Viitattu 15.11.2014. <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289345955/1194290010211.html>.
- Yhdenvertaisuuslaki 2004/21, 20.1.2004. Viitattu 22.4.2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040021>.
- Ylitapio-Mäntylä, Outi 2012. Sukupuolittuneet käytännöt varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Outi Ylitapio-Mäntylä (toim.) Villit ja kiltit. Tasa-arvoista kasvatusta tytöille ja pojille. Jyväskylä: PS-kustannus, 15–26.

LIITE 1: Teemahaastattelu

Taustatiedot

- Milloin olet tullut mukaan x tilan toimintaan?
- Kuinka monta kertaa viikossa käyt x tilassa?
- Mitä kautta olet tullut mukaan x tilan toimintaan? esim. koulu, kaverit..

Tiloja koskevat kysymykset

- Mistä asioista tytöt pitävät x tilassa? esim. tapetit, valot, sisustus..
- Mistä tytöt eivät pidä x tilassa? Mitä tilassa pitäisi muuttaa, jotta se olisi tytöille mieltuisampi?

Ohjaajia koskevat kysymykset

- Minkälaisista asioista olet kokenut voivasi puhua ohjaajien kanssa?
- Toivovatko tytöt enemmän naispuolisia ohjaajia? Jos toivovat, niin miksi?
- Haluaisivatko tytöt Tyttöjen Tilaan miespuolisia ohjaajia? Jos toivovat, niin miksi?
- Viettävätkö ohjaajat tarpeeksi aikaa tyttöjen kanssa? Jos viettävät, mitä teette yhdessä? Jos eivät, niin mitä haluaisitte tehdä yhdessä ohjaajien kanssa/ mihin haluaisitte ohjaajien osallistuvan?

Toiminta

- Oletko saanut hyviä ystäviä x tilalla?
- Onko x tilan toiminta mielestäsi suunnattu selkeästi tytöille? Jos on, millä tavoin se ilmenee? Jos ei, minkälaista toimintaa haluaisit?
- Mikä toiminta on parasta x tilassa?
- Mitä asioita teet x tilassa?
- Mistä syistä käyt x tilassa?
- Onko x tilassa mielestäsi tytöille sopivia tarvikkeita (esim. pelejä, kirjoja, kauneudenhoitovälineitä jne.)? Onko tarpeeksi? Mitä tarvittaisiin lisää tai onko jotain turhaa?
- Miten tytöt kokevat poikien läsnäolon x tilassa? Haluaisivatko tytöt, että pojat osallistuvat x tilan toimintaan? Miksi/Miksi ei?

- Käyvätkö tytöt muissa Vantaan nuorisotiloissa? Jos käyvät, niin miksi?
Jos eivät käy, niin miksi eivät?

LIITE 2: Suostumus nuoren haastattelua varten

Hei vanhemmat!

Olemme kaksi Diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomi-diakoniopiskelijaa. Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä Vantaan Nicehearts ry:n kanssa ja tutkimme heidän Tyttöjen Tila -toimintaansa sekä vertailemme sitä Tikkurilan seurakunnan nuorisotyöhön. Saadaksemme laajemman käsityksen siitä, mitä tytöt haluavat nuorisotyöltä, haluamme haastatella heitä kuullaksemme heidän mielipiteensä Niceheartsin ja Tikkurilan seurakunnan nuorisotyön toiminnasta. Haastattelu sisältää kysymyksiä vain kyseisten paikkojen nuorisotyöstä. Tytöiltä ei kysellä mitään henkilökohtaisia tietoja eivätkä he ole tunnistettavissa lopullisesta opinnäytetyöstä. Haastattelut nauhoitetaan, mutta nauhoitteita ei luovuteta ulkopuolisille, vaan ne jäävät vain meidän käyttöömme ja työn valmistuttua ne tuhotaan.

Haastatteluja tehdään Vantaan Nicehearts ry:n/Tikkurilan seurakunnan nuoriso- ja varhaisnuorisotyön toiminnan yhteydessä helmikuussa 2015. Lapsenne haastattelupäivä on _____. Haastattelu toteutetaan ryhmähaastatteluna, jossa on mukana yhteensä 3-5 tyttöä.

Valmis opinnäytetyö julkaistaan toukokuussa 2015 ja se tulee löytymään Theseus.fi ammattikorkeakoulujen julkaisuarkistosta (<http://www.theseus.fi/>), josta työtä voi etsiä nimillämme. Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse osoitteista

liisa.keskitalo@student.diak.fi   maija.korhonen@student.diak.fi

Yhteistyöterveisin,

Liisa Keskitalo & Maija Korhonen

Lastani _____ (koko nimi) saa
haastatella Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten.

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys sekä päiväys

Palauta allekirjoitettu suostumuslomake haastattelupäivänä.